Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 240 (6.131) ◉ 1986 йил 18 октябрь, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 16 октябрда бўлган мажлисида мамлакат экономикасининг тўққиз ой мобайнидаги ривожланиш якунларини ва 1986 йил планини бажариш соҳасидаги вазифаларни кўриб чиқди.

Мажлисда қайд этилишича, совет халқининг мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш юзасидан партия ишлаб чиққан йўлни амалга ошириш соҳасидаги фидокорона меҳнати халқ хўжалигининг барча тармоқларида ижобий натижалар бермоқда. Ўсишнинг узоқ муддатли стратегик омиллари — фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, унинг структурасини яхшилаш, инвестиция жараёнини қайта қуриш, маҳсулот сифатини ошириш ва ресурсларни тежаш омиллари тўлиқроқ ҳаракатга кела бошлаганлиги принципиал муҳимдир. Умумий иқтисодий кўрсаткичларнинг кўпчилиги юзасидан берилган топшириқлар бажарилмоқда. Ҳосил қилинган миллий даромад 4,3 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 4,8 процент кўтарилди. Халқ хўжалиги деярли барча тармоқларини ривожлантиришнинг юксак суръатлари таъминланди. Саноатда ишлаб чиқариш ҳажми 5,2 процент ошди, бу эса план топшириқларидан юқори бўлиб, унинг ўтган йил тўққиз ой мобайнидаги ўсишидан анча ортиқдир. Шу тариқа беш йилликнинг биринчи йилидаёқ ишлаб чиқаришни ривожлантириш суръатлари жиҳатидан беш йилликнинг ўртача йиллик топшириқлари даражасига чиқиб олиш юзасидан ўртага қўйилган вазифани ҳал этиш таъминланмоқда. Деҳқончиликда кейинги йилларга нисбатан юқорироқ натижалар қўлга киритилди, чорвачилик маҳсулотини янада кўпайтиришга эришилди. Капитал қурилиш суръатларини оширишдек муҳим вазифани ҳал этишда катта силжишлар рўй бермоқда.

Экономикани ривожлантиришнинг социал йўналиши кучайтирилмоқда. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш (вино-арақ маҳсулотларидан ташқари) 6 процент, уларни сотиш эса 7,5 процент кўпайди. Ҳақ тўланадиган хизматларни ўстириш жадаллашди, халқ истеъмоли структураси яхшиланди. Уй-жой ва социал-маданий қурилиш миқёслари кенгайди. Социал соҳанинг моддий базасини мустаҳкамлаш программасини амалга ошириш бошланди.

Шунга қарамай, ҳали экономикада бир талай салбий ҳолатлар бор, кўпгина тармоқларда қайта қуриш суст бормоқда, бу жараён барча меҳнат коллективларини ўз ичига олгани йўқ. Бир қанча министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раҳбарлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг биринчи ярим йилликдаги иш якунлари тўғрисида чиқарган қарорида баён этилган танқиддан муносиб хулосалар чиқариб олганлари йўқ. Шартномаларга мувофиқ маҳсулот етказиб бериш планларини ҳамда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турлари юзасидан белгиланган топшириқларни бажаришдаги қолоқлик тугатилгани йўқ. Кўпгина министрликлар квартал плани доирасида корхоналарнинг бир маромда ишлашини ташкил этиш юзасидан қўйилган жуда муҳим талабни бажармадилар. Капитал қурилишдаги аҳвол бирмунча яхшиланган бўлишига қарамай, бу тармоқдаги қайта қуриш секинлик билан бормоқда. Ресурсларни ишга тушириладиган халқ хўжалик объектларига марказлаштириш ҳали ҳам таъминланмаяпти. Бу соҳадаги топшириқларнинг бажарилиш даражаси, одатда, умуман қурилишдаги топшириқларнинг бажарилиш даражасидан паст.

СССР Госплани, министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига тўртинчи кварталнинг ойлик топшириқлари бир текис тақсимланишини таъминлаш, ишлаб чиқариш маромини кучайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўриш таклиф қилинди. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, қиш шароитларида ишлашга тайёргарликни туғаллашга, номенклатура юзасидан белгиланган планга қатъий риоя қилишга ва шартномавий мажбуриятларни бажаришга алоҳида эътибор қаратилди. Ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш, уй-жой ва социал объектлар қуриш, товар обороти юзасидан белгиланган топшириқларни амалга ошириш соҳасидаги ишни кучайтириш ҳақида кўрсатма берилди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раҳбарларидан келгуси йилдан бошлаб бутун саноатни ва бошқа тармоқларнинг корхоналарини хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказишга ўз вақтида, сифатли ҳозирлик кўриш чора-тадбирларини зудлик билан амалга оширишни талаб қилди. Иттифоқдош республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига совет экономикасини ривожлантиришнинг мана шу энг муҳим масалалари бутун комплексини доимий назорат остига олиш топширилди.

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь Социалистик революцияси 69 йиллигига Чақириқлари маъқулланди, бу Чақириқлар матбуотда эълон қилинади.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг соғлиқни сақлаш ва социал таъминот ходимлари, шу жумладан, врачлар, провизорлар, медицина ҳамширалари, кичик медицина хизмат ходимлари иш ҳақини ошириш тўғрисидаги қарори қабул этилди. Меҳнат ҳақининг янги шартларини 1986—1991 йиллар мобайнида босқичма-босқич жорий этиш назарда тутилади. Биринчи галда хирургларнинг, анестезиолог-реаниматологларнинг, хотин-қизлар консультациялари, туғруқхоналар врачларининг ҳамда мураккаб ва масъулиятли иш турларини бажарувчи бошқа медицина ходимларининг мансаб окладлари оширилади. Қишлоқ жойлардаги врачлар учун юқорироқ оклад кўзда тутилди. Шу билан бирга мукофотлар миқдори кўпайтирилади, ишнинг мураккаблиги, тиғизлиги ва сифати учун, тунги вақтдаги иш учун қўшимча ҳақ жорий этилади. Фахрий унвонларга ва илмий даражалари бўлган ходимларга, шунингдек малака категориялари учун қўшимча ҳақларни ошириш белгиланди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши медицина ходимлари иши сифатини яхшилашга, уларнинг касб маҳоратини оширишдан манфаатдорлигини кучайтиришга, аҳолининг медицина ёрдамига эҳтиёжларини тўлиқроқ қондиришга кўмаклашади.

Сиёсий бюро социал соҳани бошқаришни такомиллаштириш ҳамда бу соҳада министрликлар, идораларнинг, республика ва маҳаллий органларнинг ишини мувофиқлаштириб олиб боришни кучайтириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиб, ҳукуматнинг доимий ишловчи органи сифатида СССР Министрлар Советининг социал ривожланиш бюросини тузишни зарур, деб топди. Бу бюро зиммасига СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан биргаликда КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан социал программани, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг социал комплексни ривожлантиришга оид қарорларини амалга оширишни, беш йиллик ва йиллик планларнинг социал ривожланиш қисми бажарилишини таъминлаш вазифаси юклатилади. Меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини янада тўла-тўкис қондиришга, социалистик тақсимотни такомиллаштиришга, социал адолат принципини оғишмай рўёбга чиқаришга оид таъсирчан чора-тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширишга алоҳида эътибор берилади.

Илгари қабул этилган қарорларнинг ижросини назорат қилиш тартибида Сиёсий бюро ҳисоблаш техникасини ривожлантириш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги вазифалар қандай амалга оширилаётганлигини кўриб чиқди. Бу соҳадаги ишлар тасдиқланган умумдавлат программасига мувофиқ кенг жабҳа бўйлаб олиб борилаётганлиги таъкидланди. Илмий тадқиқотларни янада авж олдириш, ҳисоблаш техникаси воситаларининг техникавий даражаси ва пишиқ-пухталигини ошириш, уни кўплаб ишлаб чиқаришни кенгайтириш ҳамда ундан халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун янада самарали фойдаланиш йўллари белгиланди.

Ўртоқ М. С. Горбачевнинг Эрнст Тельман ҳайкали очилиши муносабати билан Москвага келган Э. Хонеккер, Г. Мис, Х. Шмитт билан ўтказган суҳбатлари якунлари маъқулланди. СССР билан ГДР ўртасидаги алоқалар янада мустаҳкамланганлиги, КПСС билан ГДР, ГФР ва Ғарбий Берлин коммунистлари ўртасидаги кардошларча дўстлик кучайганлигидан мамнуният изҳор этилди.

Ўртоқ М. С. Горбачевнинг Лаос Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЛХДР Министрлар Советининг Раиси Кейсон Фомвихан билан учрашуви тўғрисидаги ахбороти тингланди. Сиёсий бюро Совет Иттифоқи билан Лаос ўртасидаги ҳамкорликни муттасил ривожлантириш, КПСС билан ЛХРПнинг, СССР билан ЛХДРнинг кўп томонлама Совет—Лаос алоқаларини такомиллаштириш масалаларидаги, Осиё—Тинч океани регионида вазиятни соғломлаштириш учун курашдаги позициялари бирлигининг муҳимлигини таъкидлади.

Сиёсий бюро совет раҳбарларининг Буркина Фасо Миллий революция кенгашининг Раиси, мамлакат Президенти Т. Санкара билан музокаралари натижаларини кўриб чиқиб, ҳозирги халқаро вазият асосий масалалари юзасидан иккала мамлакатнинг позициялари бирлигини қайд этди ҳамда СССР билан Буркина Фасо ўртасидаги дўстона муносабатларни янада ривожлантириш муддаосини тасдиқлади.

М. С. Горбачев ва А. А. Громико ўртоқларнинг Аргентина республикаси президенти Р. Р. Альфонсин билан музокаралари якунлари кўриб чиқилди, бу музокаралар тобора хилма-хил тус олаётган Совет—Аргентина муносабатларини чуқурлаштиришда муҳим қадам бўлди. Термоядро фалокатининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини ва ядро синовларини тўхтатишга тааллуқли кўпгина муҳим масалалар юзасидан иккала мамлакатнинг позициялари бир-бирига мослиги қайд этилди. Шу муносабат билан Аргентинанинг ва «Деҳли олтилиги» бошқа мамлакатларининг тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишидаги ролини юксак баҳоласа арзийди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида иқтисодий қурилиш ва социал соҳани ривожлантиришнинг, шунингдек, КПСС XXVII съезди томонидан ташқи сиёсий фаолият соҳасида ядро уруши хавфини тугатиш ва халқларнинг тинч ҳамкорлигини таъминлаш юзасидан берилган йўл-йўриқларни амалга оширишнинг бошқа баъзи масалалари муҳокама қилинди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

БУГУН

Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида ўн тўққизинчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг саккизинчи сессияси бўлиб ўтди. Депутатлар «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида Тошкент шаҳри аҳолисига савдо хизмати кўрсатишнинг аҳволи ва уни янада такомиллаштириш бўйича тадбирлар тўғрисида»ги масалани муҳокама этдилар.

✦ Сессия иши тўғрисидаги батафсил ҳисобот газетада ёритилади.

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ ВА СССР ДАВЛАТ БАНКИДА

СССР Молия министрлиги билан СССР Давлат банки маълум қиладиларки, СССР халқ хўжалигини ривожлантириш Давлат заёми (1952 йилда чиқарилган) облигацияларининг 1,0 миллиард сўмини тўлаш иккинчи тиражи 1986 йил 14 ноябрь куни Қозонда ўтказилади. Шу тиражнинг расмий жадвали марказий газеталарда 10 декабрь куни босиб чиқарилади, омонат кассалари эса тиражда чиққан пулларни 1986 йил 11 декабрдан тўлай бошлайди.

УЙСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

Собир Раҳимов районидаги «Марказ—17/18» кварталида тўққиз қаватли турар жой бинолари қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Чунончи, бу ерда ҳар бири 306 квартирали иккита улкан бино қад кўтармоқда. Биноларни 2-уйсозлик комбинатининг бунёдкорлари қуришяпти. Ҳозир қурувчилар навбатдаги 306 квартирали бинонинг иккинчи навбатида монтаж ва пардозлаш ишларини олиб боришяпти.

Қурилиш-монтаж ишларини 4-қурилиш бошқармасининг А. Кашенко ва И. Макшанов етакчилик қилаётган комплекс бригадалари бажаряпти. Уларга қуйи пудратчи ташкилотчиларнинг монтажчилари ёрдам беришяпти. Пардозлаш ишларини эса 25-қурилиш бошқармасининг сайқалчилари олиб боришяпти.

Бу ерда ишлаётган коллективлар ўзаро мусобақани авж олдириб, иш суръатини кун сайин оширмоқдалар.

Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ.

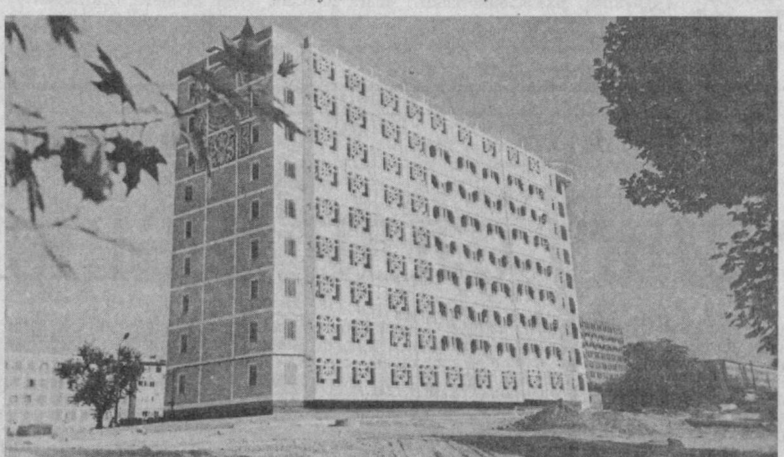

СУРАТДА: 306 квартирали уйнинг қурилган қисми.

Замондошимиз

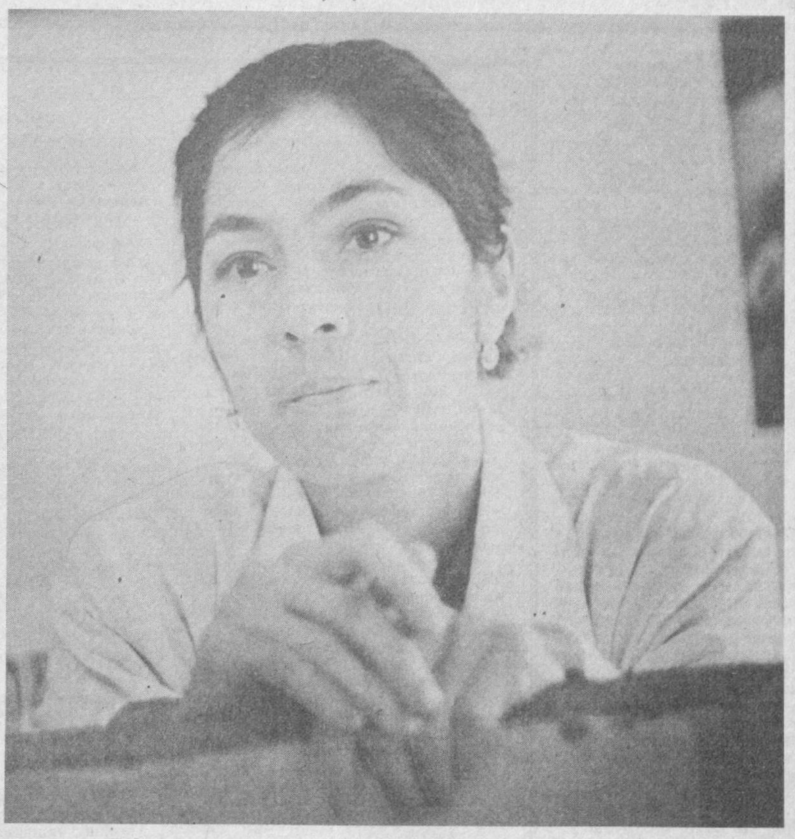

Конструктор А. Набиева

Ақида ўрта мактабни тугатганидан сўнг «қаерга ўқишга борсам экан, қайси касбни танласам экан» деб кўп бош қотириб ўтиргани йўқ. Ўз билим савиясидан шубҳаланганни учун эмас. Йўқ. Қурувчилик — оилавий касб бўлгани учун. У ҳеч иккиланмай оиладаги анъанага кўра ҳужжатларини Тошкент политехника институтининг қурилиш факультетига топширди. Уни 1975 йилда муваффақиятли битириб, қурувчи-инженер дипломи билан Бутуниттифоқ Давлат олий ўқув юртларини лойиҳалаштириш институтининг Тошкентдаги комплекс устахонасига ишга келди. Турмушга чиқди. Ҳозир Ақида Аълоевна Набиева ана шу устахонанинг энг тажрибали конструкторларидан бири. Хуштабиатлиги, самимийлиги билан ҳамкасбларининг ҳурматига сазовор бўлди. Фидокорона меҳнати учун бир неча марта институт фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

— Қурувчилик бизнинг оилавий касбимиз, дейди А. Набиева. — Акам ҳам, укам билан синглим ҳам Тошкент политехника институтининг қурилиш факультетини битиришган. Акам Саидаълам «ТашЗНИИЭП» институтида катта илмий ходим, синглим Муборак «УзНИИПградостроительства» институтида ишлайди, укам Саидаслам эса ҳозир Москвада аспирантурада ўқияпти. Орзуим шаҳримизга кўрк бўлиб тушадиган замонавий иморатлар лойиҳасини яратишдир.

Комплекс устахона лойиҳалари бўйича нафақат шаҳримизда, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда ҳам қатор олий ўқув юртларининг бинолари тикланган. Конструктор А. Набиева жумладан Қозоғистон химия-технология институти, Самарқанд Давлат университети биноларини лойиҳалашда фаол иштирок этган. Ҳозир Тошкент қишлоқ хўжалиги институти учун 300 ўринли мажлислар залини лойиҳалашда қатнашаяпти.

СУРАТДА: А. А. Набиева.

Т. Каримов фотоси.

Алоқачилар вазифалари

КПСС XXVII съезди материалларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш сиёсий ва хўжалик вазифаларнинг калити, деб таъкидланган. Бу вазифаларда алоқа ходимлари олдига ҳам аниқ топшириқлар қўйилган.

Бугунги кунда ишда янги формаларни ижодкорона излаб топиш ҳар бир корхона, ҳар бир коллективнинг ҳаёт нормаси бўлиб қолмоқда. Шунга қарамай шаҳримизда шаҳар ва шаҳарлараро телефон хизматини ривожлантиришда паст суръат ҳукм сурмоқда, почта, телеграф ва телефон хизмати ходимлари адресига талай эътирозлар билдирилмоқда.

Алоқа ходимларининг ўзига хос қимматли ташаббуслари ҳам бор. КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига биноан соҳа корхоналарида 17 бригада Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига икки беш йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олди. Уларда ишчиларнинг 65 проценти — яъни 270 бригада меҳнатни бригада пудрати асосида ташкил этишга ўтди, қурилиш коллективларининг қарийб 50 проценти бригада пудрати асосида ишламоқда. Республика шаҳарлараро телефон станцияси, республика марказий телеграфи, «Узбексвязстрой» трестининг республика ишлаб чиқариш қурилиш-монтаж бирлашмаси, темир йўл почтамти, аэрофлотнинг почта алоқаси ва бошқа ташкилотларда бу иш дуруст ташкил этилмоқда.

Бугун алоқа ходимлари касаба союзлари Тошкент область комитетининг бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов конференциясида ана шулар ҳақида атрофлича гапирилди.

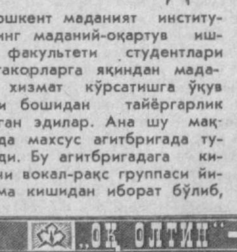

ПАХТАКОРГА МАДАДКОРМИЗ

ДАЛАДА КОНЦЕРТ

Тошкент маданият институтининг маданий-оқартув ишлар факультети студентлари пахтакорларга яқиндан маданий хизмат кўрсатишга ўқув йили бошидан тайёргарлик кўрган эдилар. Ана шу мақсадда махсус агитбригада тузилди. Бу агитбригадага кирувчи вокал-рақс группаси йигирма кишидан иборат бўлиб, ҳозирғача далаларда 15 марта концерт берди. Айниқса, Бекобод райони пахтакорлари ёш ижрочиларнинг маҳоратидан мамнун бўлишди. Яккахон ашулачилардан Ўктам Суюнов, Рўзибой Абдурасулов, Мунира Мўминова, рақкосалардан Мажидова, Мирзаева, Қодирова ва бошқалар санъати томошабинларга манзур бўлди.

Бўлғуси маданият ходимлари навбатдаги концертни куни кеча Пскент райони колхозларида беришди. Институт ҳаваскорлари бундан ташқари Чиноз ва Оққўрғон районларида бўлиб, бевосита дала шийпонларида пахтакорларга яқиндан хизмат кўрсатиш ниятидалар.

З. НУРИТДИНОВА.

„ОҚ ОЛТИН" — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	1,76	83,65
Тошкент	1,59	75,66
Наманган	1,94	66,41
Сурхондарё	2,05	66,34
ҚҚАССР	1,46	65,08
Сирдарё	1,06	64,73
Хоразм	1,31	62,71
Бухоро	1,00	60,65
Самарқанд	1,36	49,98
Андижон	2,26	49,07
Жиззах	0,87	48,86
Навоий	1,29	40,73
Қашқадарё	1,08	38,71
Республика бўйича:	1,50	59,95

Футбол. Биринчи лига

«Пахтакор» — «Спартак» (Оржоникидзе) — 1:2

Кеча «Пахтакор» ўз майдонида мамлакат биринчилигининг навбатдаги тур учрашувини Оржоникидзе шаҳрининг «Спартак» командаси билан ўтказиб, 1:2 ҳисобида мағлубиятга учради.

***

42-турнинг бошқа учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Котайк» — Хабаровск армия спорт клуби — 2:1, «Динамо» (Батуми) — «Кузбасс» — 1:2, «Локомотив» — «Металлург» — 4:1, «Факел» — «Колос» — 4:1, «Кубань» — «Ростсельмаш» — 3:2, Ростов армия спорт клуби — «Динамо» (Ставрополь) — 1:1, «Атлантас» — МАСК — 0:1, «Даугава» — «Ротор» — 1:1, «Помир» — «Гурия» — 4:2, «Нистру» — «Карпати» армия спорт клуби — 0:2.

Дам олиш масканлари чорлайди

Бундан юз йил муқаддам диёримизда бирорта театр бўлмаганлигини бугунги кунда тасаввур қилиш қийин.

Бугунги кунда ранг-баранг театр афишалари меҳнаткашларнинг қаерга бориб қандай томоша кўришлари, санъатнинг сеҳрли олами билан ошно бўлиш, пойтахт меҳмонлари билан танишиш ҳақида хабарлар бериб турибди.

✦ Бугун «Баҳор» концерт залида соат 19 дан 30 минут ўтганда рус ва Ғарбий Европа классик бастакорлари асарлари асосида камер концерти янграйди. Концертда РСФСР халқ артисти Галия Писаренко ва халқаро конкурслар лауреати Валерий Канишев қатнашади.

✦ Шаҳар атрофи ва республикамизнинг сўлим оромгоҳлари ва кўҳна шаҳарларига марҳамат қилишда Тошкент саёҳат ва экскурсиялар бюроси яқиндан ёрдам бермоқда. Юзлаб ҳамшаҳарларимиз турли шаҳарлар ва диққатга сазовор жойлар бўйлаб саёҳатларга йўл олдилар.

✦ 18—19 октябрда трактор заводининг меҳнатчилари Самарқанд — Навоий — Бухоро маршрути бўйлаб сафарда бўладилар.

✦ «Узсельэлектрострой» трестининг ишчи ва хизматчилари Самарқанд — Каттақўрғон маршрути бўйлаб йўл олдилар.

✦ Самарқанд — Бухоро. Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг ходимлари ана шу йўналишда сафар қилмоқдалар.

✦ 12-қурилиш тресті коллективи Панжикент ва Самарқанд сафарида қатнашади.

✦ Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси, 1-уйсозлик комбинати, 159-қурилиш трестлари ишчи ва хизматчилари Чимкент — Туркистон, Ўратепа — Ленинобод шаҳарларида бўладилар.

✦ 10-поликлиниканинг хизматчилари Наманган ҳаёти билан танишадилар.

✦ Сергели райони маориф ходимлари учун ажратилган маршрут Қўқон — Ҳамзаободдир.

✦ Тошкент шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси ва «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси ишчи ва хизматчилари Фарғона — Ҳамзаобод билан танишиш учун йўл олдилар.

✦ 1-уйсозлик комбинати ва Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси медицина-санитария қисми хизматчилари «Янгиобод» ва «Чимён» дам олиш зоналарида ҳордиқ чиқаришади.

✦ 18 октябрь. Толариқ маҳалласи (чойхона). Бу ерда соат 18.00 да Ҳамза номидаги маданият уйи «Инқилобнинг бошланиши» тематик кечасини ўтказади.

✦ «Юность» маданият уйи. Соат 17.00 да «Қандай даромад меҳнатсиз ҳисобланади?» мавзуида савол-жавоб кечаси бўлади. Унда Стрельцов номидаги 1-автомобиль ремонти заводи ишчилари қатнашадилар.

✦ Абдулла Қодирий номидаги маданият уйи дам олувчиларни жангчи-интернационалистлар клуби очилишига таклиф қилади. Соат 17.00 да бўладиган бу тадбирда Ҳамид Олимжон номли маданият уйи ҳаваскорлари концерт берадилар.

✦ Луначарский номидаги маданият уйи дам олувчиларни соат 18.00 да таклиф қилади. Бу ерда рус чолғу асбоблари оркестри концерти бўлади.

✦ Абдулла Қодирий номидаги маданият уйи. Бу ерда Киров райони ишлаб чиқариш илғорлари билан бўладиган учрашув «Ўзбекистон — менинг республикам» деб аталган. Шунингдек бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳам концерт берадилар.

✦ 19 октябрда — «Москва» кафеси. Соат 19.00 да Усмон Юсупов номли маданият уйининг «Ёшлар тинчлик учун курашда» дискоклуби программаси намойиш этилади.

✦ «Чайка» кинотеатрида соат 19.00 да Чилонзор район бадиий ҳаваскорлари концерти бўлади.

✦ 18—19 октябрда шаҳримизнинг Карл Маркс кўчасида соат 18.00 да «Ровесник», «Современник» ва Ҳамза номидаги маданият уйлари ҳаваскорлари концерт берадилар.

✦ Тўқимачилар маданият саройи. 18 октябрь соат 19.00 да «Садо» ансамбли артистлари билан ижодий учрашув кечаси.

✦ 18 октябрда. Агрегат заводи маданият саройининг агитбригадаси пойтахт областининг Бўка районидаги «Кремль» совхозида, 19 октябрда эса Чиноз райони хўжаликларида пахтакорларга концерт беради.

✦ Маданият институти агитбригадаси Пскент районида хизмат қилмоқда.

А. ПЎЛАТОВ.

КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!

Коммунист уйлари

ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ

Қайта қуриш даврида ҳар бир коммунист, ҳар бир ишчи-хизматчининг ўзига талабчанликни оширишн талаб этиляпти. Масалан, мен партия группасининг ташкилотчиси сифатида энг аввало ишни ўзимдан бошлашим лозимлигини яхши тушунаман. Гоҳида ишда эришган озми-кўпми ютуқларим боиси ҳақида ўйлаганимда бунинг катта аҳамиятга эга эканлигини ҳис этасан, киши.

Яқинда қуюв цехи ва бошқа цехларда партия группалари йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларнинг ҳаммасида қайта қуриш ва жадаллаштириш йўлида коммунистларнинг шахсий намунаси, дадил ижодий изланиш, ташаббускорликни ривожлантириш ҳақида, меҳнат ва сиёсий кўтаринкиликни кучайтириш ҳақида қизғин гап борди. Бизнинг группа коммунистлари ҳам XII беш йилликдаги ишларини янги поғонага кўтариш ниятида эканликларини айтишди.

Бизнинг корхона иттифоқимизда пахта териш машиналари ишлаб чиқараётган энг йирик корхонадир. Ўтган беш йилликда эришган катта муваффақиятлари учун бир гуруҳ инженер-техник ходимлар, ишчи-хизматчилар СССР орден ва медаллари билан тақдирландилар. Улар орасида коммунистлар ҳам оз эмас.

Аммо бугунги кунда бизни ютуқлар эмас, кўпроқ қўлга киритиш лозим бўлган марралар қизиқтирмоқда. Масалан, корхонамизда қуюв цехи коммунистлари бу борада ибрат кўрсатишга интилишяпти. Улар етти марта мусобақа ғолиби бўлишди.

Мени коммунист сифатида ютуқлар сири ва илғорлар тажрибасини кенг қўллаш, шу асосда янги ютуқларга замин ҳозирлаш қизиқтиради. Бунинг сири энг аввало ишни бригада усулида ташкил этишдир. Иккинчидан эса КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси асосида мусобақанинг ҳар томонлама авж олдирилаётганидир. Бизда «Сифат аълочиси», «Биринчи классли мастер», «Иккинчи классли мастер», «Ўз касбининг устаси» сингари фахрли номлар бериш ўзаро мусобақада фақат сон кўрсаткичларининг эмас, балки иш сифатининг ошишига ҳам самарали таъсир кўрсатяпти.

Шу кунларда эса смена топшириқларини ошириб бажариш, вақтдан ўзиб ишлаш, ички резервларни излаб топиш учун актив кураш олиб бориляпти. Аммо ҳали олдимизда катта вазифалар турганини яхши биламиз. Шулардан бири тежамкорлик резервларини чуқур ўрганиш, ресурсларни тежаб сарфлашдир. Бу олдимизда турган энг муҳим вазифадир. Юқорида айтганимдек буни адо этиш биз, коммунистларнинг шахсий намунасига, ижодий изланишига боғлиқ.

А. МАҲМУДОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи партия группасининг ташкилотчиси.

Сиз бунга нима дейсиз?

Муаммо ва таклифлар

Билет олмасдан, транспортга чиқаверинг!

Шаҳар транспорти ишининг янги системаси тошкентликлар ва пойтахтимиз меҳмонлари учун анчагина қулайликлар туғдириб, ташвишни камайтирса керак. Бу системани барча манфаатдор томонлар муҳокама қилишлари керак.

Ҳозир транспортда тиним билмайдиган киши контролёрдир. Трамвай ҳайдовчи бекатга кечикиб келиши мумкин, троллейбус «суворийси» бекатда тўхтамай ўтиб кетиши бор, автобус шофери йўловчилар билан учрашувни «насия» қилиб юбориши мумкин. Аммо контролер ҳамиша ҳозиру-нозир: «Билетингизни кўрсатинг!»

Билетингизни йўқотиб қўйган бўлсангиз, дилгир бўласиз. Жарима тўлаш билан қутилсангиз яхшия, аммо контролёр пасту-баландга қарамай, хунобингизни оширади. Транспорт корхонасига зиён-заҳмат етказмоқчи бўлдингиз, деб кўпчилик олдида изза қилади. Шундан кейин 3 сўм пулингизни нақд санаб олади. Бундан 75 тийини контролернинг чўнтагига тушади. Ана шу 75 тийин контролёрни бекатда доимо ҳозиру нозир этади.

Хотирингиз жам бўлсин, контролер транспортда билетсиз юрадиган кишиларнинг душмани эмас. Аксинча, у бундай одамларни «Қизил китоб»га ёзиб қўйган бўлур эди. Билетсиз йўловчилар кўпайса контролёрнинг вақти чоғ бўлади. Чунки унинг тирикчилиги шулар ҳисобига-да. Автобус, трамвай, троллейбус транспорти эса бунинг аксидан манфаатдордир. Уларга жариманинг ҳожати йўқ. Ҳамонки транспортга чиққан экансиз, қатнов учун 5 тийин тўлашингиз кифоя қилади. Хўш жарималар-чи? — деб сўрарсиз. Бу маблағ, асосан, контролерларга тўлаш учун сарфланади.

Ҳисоб-китоблар қуйидагича: трамвай-троллейбус бошқармасида ишлаётган контролернинг маоши 100 сўм. У ҳар ойда 300 сўм штраф олиши керак. Буни қандай аниқ сўз билан ифодаласак бўларкин? Топшириқ десак тўғри бўлармикан?! Бошқармадагилар буни жарангдорроқ қилиб «план» деб аташди. Уни бажарганидан кейин контролер 40 сўм мукофот ҳам олади. Бунинг устига ундириб олинган жарималаридан яна 75 сўм тегади. Жами маош, қарабсизки 215 сўмга етади. Шундай қилиб контролер билетсиз юрган йўловчилардан ундирилган маблағнинг учдан икки қисмини олади. Транспорт корхонасига эса озроқ, фақат шундан қолган маблағ тушади. Контролерларнинг қўполлиги ҳақидаги арзномалар ҳам транспорт корхонасига «тегади».

Демак, бу система контролерлар манфаатини ўйлар экан-да, улар эса оз эмас: штатдагиси 145 та, штатсизлари эса 20 та. Қарамоғида автобуслар бўлган «Главташпассавтотранс» ҳам ўзининг штатли контролерларига эга. Қизиғи шундаки, планни бажариб қўйганидан кейин контролер дам олишга равона бўлади, ёки таваккал қилиб, билетсиз йўловчиларни «тутишга» яна киришиб кетади. Изза бўлиб турган билетсиз йўловчидан уни «хатга туширмасдан» 3 сўм ўрнига 1 сўм олиши ҳам ҳамирдан қил суғиргандек осон кўчади. Бўлмаган гап демоқчисиз? Унда бир савол берайлик. Контролер неча соат ишлайди? Дарвоқе-«план»ни бажариш учун 4—5 кишидан жарима олиш етарлик-ку?

Ўзим кўрганларимни айтай: Ҳадра бекатида тўрт контролер «ягона наряд» асосида ишлаб учта трамвайдан тушган 18 билетсиз йўловчидан жарима ундиришди. Булар орасида қоидани обдон бузишга ўрганган кишилар бўлса бордир. Аммо жарима тўлаган одамлар орасида ҳардам-хаёллик қилиб, талон олишга улгурмаган кексалар ёки абонемент сотиб олишга фурсати бўлмаган Тошкент меҳмони ҳам бор эди. Буларнинг ҳаммасини жазолаб 54 сўм ундиришди. Буни қарангки, контролернинг бир минутли иш вақти академикнинг бир минутлик иш вақтидан ҳам салмоқли бўлиб чиқмоқда. Бундай юмуш ҳар бир академикнинг ҳам қўлидан келавермаса керак.

Кимдир билетсиз йўловчиларни ҳам «таъзирини бериб» қўйиш керакку, деб эътироз билдириши мумкин. Тўғри мулоҳаза, лекин бу юмушни билетсиз йўловчилар кўпроқ бўлишидан манфаатдор бўлган кишиларга топшириб қўйиш мумкин эмас. Ўзингиз бир ўйлаб кўринг: трамвай ва троллейбусда билет сотиш бекор қилинганидан кейин 1500 ҳайдовчидан 600 нафари ишдан бўшаб кетди. Бу кишиларнинг биронтаси ҳам ўз аризасида «кассага ташланмаган пулни тушаверишда йўловчилар менга беришмаётгани учун ишдан бўшаяпман» деб ёзгани йўқ, албатта. Аммо аслида шундай бўлди. «Чой-чақа» сўраб, қўлини узатиб туриш ўрнига ҳалол ишлаб топилган маош — ойига 240—260 сўм иш ҳақи таклиф этишди. Маош келажакда яна ошиши мумкин эди. Лекин ҳалиги 600 киши барибир бўшаб кетди.

Ҳайдовчилар ҳамон етишмай турибди, уларнинг ўрнини қоплашгани йўқ. Бу шаҳар транспортидаги катта камчиликдир. Аммо йўловчининг ҳурмати жойига қўйилмаётганлиги, ўз касб-корининг шарафи қадрланмаётганлиги, бу иш учун масъулият сезилмаётганлиги айниқса ачинарлидир. Қатновга чиқаётган машиналар сони илгари бўлганидек, ҳозир ҳам пландагидан анча кам, уларда мунтазамлик йўқ. Ишга бориш ва қайтишда бекатларда одам ғужғон ўйнайди, кечки пайт эса транспорт депога равона бўлаверади.

Шу боисдан ҳам ишга янги ёндашув талаб этилади. Йўловчини эмас, балки ҳайдовчи ишини назорат қилиш тўғрисидаги таклифни ўртага қўймоқчимиз. Ҳайдовчи билан биргаликда линия, рейс иши учун жавобгар бўлган ҳамма кишилар ишини ҳам назорат қилиш керак.

Талонлар ва абонементлар ҳамиша ҳам мунтазам сотилмаётган 190 та кўримсиз «ҳужрача»лар кўчаларимиздан йўқолишини бир тасаввур этинг. Бунинг устига 5 минг магазинда, киоскада ва бошқа савдо корхоналарида ҳам харҳаша камайди. Чунки бу ерда ҳам комиссион шартларда талонлар сотилмоқда. Қайтимига абонемент ёки талон берилмоқда. Бизнинг таклифимизга кўра, транспортда юриш учун билетга ҳожат қолмайди.

Ишлаб турган ҳар бир тошкентлик маош олаётганида ойига бир марта уч сўм тўлайди, студент эса бунинг ярмини беради. Бу фақат бир маротаба тўланадиган жаримага баробардир. Балки бу таърифни аниқлаш лозимдир. Аммо бу тадбир транспорт учун ҳам, йўловчи учун ҳам адолатли бўлади, деб ўйлаймиз. Ушбу тўлов 5 сўм турадиган ҳозирги қатнов карточкаси нархидан арзон. **Аммо тошкентликлардан бор-йўғи 3 сўмдан йиғилса автобус, трамвай ва троллейбус ҳақи учун йўловчилардан 1987 йилда тўпланиши мўлжалланаётган маблағ батамом қопланади.**

Рўй-рост айтсак, бу қиммат эмас. Ҳар биримиз бир кунда кам деганда икки марта транспортга чиқамиз. Ойига 60 марта йўловчи бўламиз. Биз бу пулни барвақт тўлаб қўйган бўламиз. Бебилет йўловчилар бўлмайди. Улар ишдаги ҳамкасблари қатори йўлкира ҳақини илгаридан тўлаб қўйишган бўлади. Хўш, 3 сўм тўлаб қўйиб, шунга яраша транспортда юрмаганлар нима бўлади. Улар ҳам ютқизишмайди: талон қидириб сарсон бўлишмайди, контролер олдида изза бўлишмайди. Ахир автомобилига эга бўлган кишилар ҳам жамоат транспортида қатнаб, талон қидиришмаганмикан, контролер билан «ади-бади» айтишмаганмикан. Бироқ асосий гап бошқа ёқда. Жуда ғаройиб иш бўлардида: пенсионерлар, уй бекалари, мактаб ўқувчилари, ҳунар-техника билим юртларининг талабалари транспортда текинга юришарди. Хўш, Тошкентга келган меҳмонларчи? Ахир меҳмонни иззат қилиш керак-ку? Текинга юришаверсин! Биз ҳам ахир бошқа йирик шаҳарларга бориб қолармиз. Эҳтимолки, у ерларда ҳам ана шу система жорий этилар. Шунинг учун ҳам биз поезддан тушганимиздан кейин, абонемент сотиладиган «ҳужра»чаларни қидириб юрмаймиз, ёки бошқа йўловчилардан ортиқча билетингиз йўқми, деб сўраб ўтиришларга ҳожат қолмайди.

Тушумнинг бошқа йўллари ҳам бўлиши мумкин. Масалан, иккинчи ва учинчи сменада ишлаётган ўз ходимларининг ишга вақтида келиб, вақтида кетишидан манфаатдор бўлган корхоналар транспорт идоралари билан куннинг исталган вақтида автобус юбориш тўғрисида шартлашиб олишлари ва икки томонга мақбул маблағни тўлашлари мумкинку! Ана шу маблағнинг бир қисми транспортчиларга қўшимча ҳақ тўлашга сарфланса бўлади. Эҳтимолки, ана ўшанда ҳозир кўп вақти бекор кетаётган идорага қарашли юзлаб машиналарни «ушлаб туришга» ҳожат қолмас.

Бундай система қўлланилса, жамоат транспортида касса плани бажарилиши билан бир қаторда билетларни босмадан чиқариш ва тарқатиш, контролерлар, кассирлар ва ноишлаб чиқариш соҳасида банд бўлган бошқа ходимларга маош тўланаётган миллион-миллион сўм харажатларни ҳам тежаб қолиш имконияти борлиги ҳисоблаб чиқилган. Трамвай-троллейбус бошқармасининг ўзидагина бу иш билан саккиз юздан кўпроқ киши банд. Ҳозир пинҳон тутилаётган харажатларга ҳам ҳожат қолмайди. Чунки, ҳозир ўз контролерлари ишидан қаноат ҳосил қилмаётган ана шу бошқарма йўловчиларни «назорат» қилиш учун ўз инженерлари ва хизматчиларини ҳам сафарбар этмоқда. Мусобақанинг алоҳида бандига кўра, бу кишилар ҳар куни контролер сифатида линияга чиқиб, икки соат ишламоқдалар. Шу аснода бу инженерлар ва хизматчилар асосий ишларини йиғиштириб қўйиб, юз минг соат иш вақтини ана шу юмушга сарфламоқдалар.

Ана шундай ортиқча сарфу-харажатларни қисқартириб, транспорт ташкилотлари давлатдан олаётган дотацияларининг бир қисмини қайтарган бўлур эдилар, қўшимча маблағларни эса янги линиялар қуришга, автобус, трамвай, троллейбус сотиб олишга, йўловчиларга яхши хизмат кўрсатишга кафолат берадиган чинакам контролни ўрнатишга сарфлаган бўлур эдилар.

Контрол эса зарур. Ахир, ҳозир ҳам билетни сотишга сотиб қўйиб, транспорт ҳамиша бизни кўзлаган манзилимизга элтиб қўяётгани йўқку. Биз тўлашимиз лозим бўлган пул жамоат транспорти кассасига умуман ташвишсиз тушадиган бўлса у ҳолда нима бўлади? Транспортчилар авансни тўлаб қўйган йўловчига бепарво бўлиб қолишмасмикан?

Ҳар биримиз риоя қилишимиз лозим бўлган ҳалоллик билан айни вақтда қаттиқ тартиб ҳам бўлиши лозим. Бунда шаҳар Совети бош ролни ўйнаши керак. Корхона, муассаса, ўқув юрти бухгалтерияси тўплаган пуллар шаҳар Совети қўлига тушиши даркор. Шаҳарликларга транспорт хизмати кўрсатиш сифатини—ана шу бош кўрсаткични шу ваколатли ташкилот — шаҳар Совети баҳолайди. Автобус, трамвай, троллейбус ҳар куни, ҳар соатда қайси йўналишларда нечта рейс бажариши лозимлигини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас. Ана шу шарт бажариладиган бўлса, транспорт ташкилоти унинг номига юборилган ҳамма пулни олади. Шу ишни уддалай олмаса, даромаднинг бир қисмидан маҳрум бўлади. Шу тариқа транспорт билан йўловчи ўртасида ўзаро масъулият вужудга келади.

Транспорт конвейерининг ҳар бир қатнашчиси аниқ тартиб-интизом бўлишидан шахсан манфаатдор бўлади.

Графикка қатъий риоя қилиб ишлаётган ҳайдовчи «чой-чақа» сўраб чўнтагини қаппайтираётган ҳайдовчи ҳавас қилса арзийдиган миқдорда маош олаверсин. Бутун маршрут графикда белгиланганидек ишлаётган экан, диспетчер шунга яраша рағбатлантирилаверсин. Депо, парк, база зиммасидаги вазифани бажараётган экан, корхона раҳбарлари ҳам юқори шкалага кўра маош олаверсинлар. Ҳаракатдаги составнинг яхши ҳолатига қараб, ремонтчилар, трассанинг шайлигига қараб йўл ишчилари, энергетиклар, бекатлардаги тартиб, озодалик учун шу соҳа одамлари рағбатлантирилсин. Ўз-ўзидан равшанки, транспорт ишидаги меъёрнинг бузилиши меҳнатга жамоатчилик баҳосида ҳам, даромад миқдорида ҳам акс этиши керак.

Ҳар бир рейснинг графиги амалда қандай бажарилганлигини компьютер аниқлаб бериши мумкин. Автоматик асбоблар компьютерни ахборот билан таъминлайдилар. Бундай қурилмалар ҳозир бор. Контролёр бўлиб ишлайдиган кишиларнинг куч-ғайратларини хайрли ишларга — техникага кўмак бериш учун сарфласа бўлади. Текширувчилар ва ҳисоб-китоб қилувчилар штати ўн баравар қисқаради. Лекин бу аппарат самарали ва холис ишлайдиган аппарат бўлади. У идораларга бўйсунмайди, фақат шаҳар Совети ихтиёрида бўлади.

Ишнинг яна бир маънавий жиҳати бор. Ҳанузгача турли идораларда пулни ўмариб кетган айрим ҳайдовчиларнинг хулқ-атвори муҳокама қилинмоқда. Уларни жазолаш керак албатта. Аммо бу кишиларнинг қисматига сиз билан биз бефарқ қарай олмаймиз. Тарбиявий таъсир кўрсатишни унутмаган ҳолда суиистеъмолларнинг келиб чиқиш эҳтимолини ҳам бартараф этилса оқилона иш бўлур эди. Бу тартиб ўрнатиб, тарбия бериш демакдир.

Дастлаб қараганда, майда-чуйда бўлиб кўринган яна бир мантиқий гапни айтиб ўтмоқчиман: ҳозир ўнгу-сўлга билет ташлаб кўчалар ифлос қилинмоқда. Янги система жорий этилганда кўчаларимиз тозароқ бўлади.

Шундай қилиб, коллектив пудрати амал қила бошлайди. Тошкентликлар қатнов учун мунтазам тўлов тўлаб туриш мажбуриятини оладилар, жамоат транспорти эса йўловчиларга муносиб хизмат қила бошлайди. Жамоат транспортида тартиб ва ўзаро ҳурмат қарор топади.

Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ шарҳловчиси.

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

Шаҳар транспорти ишининг янги системаси хусусида юқорида билдирилган таклифларга Сиз нима дейсиз? Шу масаладаги ўз фикр-мулоҳазаларингизни бизга албатта, ёзиб юборинг. Хатларингизни кутамиз!

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

«ТИНЧЛИК КАРВОНИ» ГОЛЛАНДИЯГА КЕЛДИ

ГААГА. Ёшлар «Тинчлик карвони» Нидерландияга келишига бағишлаб Амстердамда ўтказилган дўстлик кечаси ер юзида тинчлик, қуролсизланиш ва ҳаётни сақлаб қолиш учун кураш шиорлари остида ўтди. Унда Совет Иттифоқи, Болгария, Венгрия, ГДР ва бошқа мамлакатлардан «карвон» составида бу ерга келган 250 дан ортиқ йигит-қиз, шунингдек Голландиядаги ёшлар ташкилотлари ва урушга қарши ҳаракат группаларининг кўпдан-кўп вакиллари қатнашди. Шу ёрқин намойиш қатнашчиларининг нутқларида ядро уруши ҳавфига қарши, инсон цивилизациясини сақлаб қолиш учун курашда барча мамлакатлар ёшлари куч-ғайратларини бирлаштириш зарурлиги таъкидланди. Нотиқлар Вашингтон маъмуриятини Совет Иттифоқидан ўрнак олиб, ядро синовларини ўтказишдан бош тортишга қатъий даъват қилдилар.

Ёшларнинг вакиллари Нидерландия жамоатчилигининг вакиллари билан ҳам учрашадилар, тинчликни сақлаш учун курашдаги бирлик ва жипслик масалаларига бағишланган намойишлар ва мунозараларда қатнашадилар.

ЭРОН-ИРОҚ ФРОНТИДА

БАҒДОД. Бош ҳарбий қўмондонлик ахборотида эронликларнинг катта кучлари кеча кечаси Қасри Ширин районида ҳужум бошлашга уринганлиги маълум қилинади. Душман сон жиҳатидан устун бўлишига қарамай, Ироқнинг олдинги позицияларига яқинлашиб келолмаган. У фақат биргина тепаликни ишғол этишга муваффақ бўлган, аммо ўша куниёқ шу тепаликдан сўриб туширилган. Ахборотда Эрон қўшинлари катта талофот берганлиги айтилади. Жанглар бўлган жойда юзлаб ўлдирилган солдатлар қолиб кетган, ҳужум қилганларнинг оз қисми қочиб қутилган.

Басрадан шарқдаги участкада артиллерия душман йиғилган районларга ўқ узиб турди. Бу ерда ҳам эронликлар аскар ва техникасига талофот етказилди.

Ироқ авиацияси Дизфул яқинидаги қанд заводига яна зарба берди.

Эронликларнинг узоққа отадиган артиллерияси Басра, Ал-Азаир ва Ҳурмалнинг уй-жой кварталларини икки кундан бери тўпга тутмоқда. Гражданаҳоли ўртасида ўлдирилган ва ярадорлар бор.

АҚШ. Мамлакатдаги энг йирик Ю-Эс-Экс пўлат эритиш корпорациясининг ишчилари ишдан бўшатишларга забастовка билан жавоб бердилар.

СУРАТДА: полиция Чикагодаги корхоналардан бири олдида пикет ташкил этган забастовкачиларни тарқатишга уринмоқда.

КАЛЕЙДОСКОП

ТУРИСТЛАР КЎПАЙМОҚДА

Туристлар ниҳоятда кўп ташриф буюрадиган Испания бу йил аввалги барча рекордларни ортда қолдиради, деган тахминлар бор. Транспорт ва алоқа министри А. Кабальеронинг матбуот конференциясида маълум қилишига қараганда шу йилнинг охирига бориб, 39 миллион аҳолиси бўлган мамлакатга келиб-кетган меҳмонлар 46 миллион кишини ташкил этади. Туристлар август ойида кўп ташриф буюришди. 9 миллиондан зиёд киши Канар ва Балеар оролларидаги пляжларда, Каталония, Валенсия ва Андалусияда дам олди. Шунингдек улар Мадрид, Севилья, Кордова, Гренада, Барселона ва бошқа шаҳарларнинг тарихий жойлари бўйлаб саёҳат қилдилар. Министрнинг сўзларига қараганда бу йил туризм Испанияга 11.400 миллион доллар даромад келтиради. Бу ўтган йилги валюта даромадларидан қарийб 40 процент кўп.

«МУЛОЙИМ» АСФАЛЬТ

Австралиянинг автомобиль магистраллари Венанинг «ЦТ Битумен» фирмаси томонидан ишлаб чиқилган «мулойим» асфальт билан қоплана бошлади. Янги асфальт ҳаракат шовқинини шу даражада ютадики, бу йўлдан ўтаётган автомобиллар сони икки баравар камайгандек, ёки улар тезлигини 25 процентга пасайтиргандек тасаввур ҳосил қилади. Ана шу асфальтнинг яна бир қимматли фазилати бор. У сувни шимади, ҳатто қаттиқ жала қуйган вақтларда ҳам қуруқлигича қолади. Шу сабабли қишда ҳам йўлларда яхмалак бўлмайди. Асфальт эластик бўлгани учун ҳарорат ўзгаришларидан дарз кетмайди. Янги асфальт автомобиль шиналари билан одатдаги асфальтларга нисбатан яхши жипслашади.

Соғлом турмуш тарзи учун

ҲАЛОКАТНИНГ ОЛДИ ОЛИНСИН

Кейинги пайтларда марказий ва республика матбуотида кўкнор ҳинд нашаси экилаётгани, гиёвандлик воситаларини ғайри қонуний равишда тайёрлаш ҳамда сотиш ҳоллари учраётгани тўғрисида қатор мақолалар босилди. Бу эса наркотик гиёҳлар қаердан пайдо бўлаётгани, уларни истеъмол қилиш қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлиги ҳақида жиддий ўйлашга мажбур этади.

Кўп сонли далиллар гиёвандлик билан асосан 14 ёшдан 20 ёшгача бўлган ўсмирлар шуғулланишларини кўрсатмоқда. Бу ана шу ёшдаги психологик хусусиятлар билан бевосита боғлиқ. Ўсмир ёки йигитнинг онги мукаммал қарор топмаганлиги, ўз хатти-ҳаракатлари оқибатини, жамият олдидаги хулқ-атвори нималарга олиб келишини охиригача тушунмаганлиги туфайли шундай қалтис қадам ташланади. Нашаванднинг шахси кўкларга кўтариладиган муҳитга тушиб қолдими, бу гирдобдан чиқиш амри маҳолдай туюлади. Гиёвандлар чангалига илинган ёшларнинг аксарияти биринчи бор чекишни шунчаки қизиқиш, эрмак, бошқаларга тақлид қилиш, бундан кейинги гиёвандликни эса эйфория (ҳақиқий аҳволга мос келмаган ҳолда кайфиятнинг кўтаринки бўлиши, ўзидан ўзи қувонаверишлик) ҳолати такрорланишига мойиллик деб изоҳлайдилар.

Афсуски руҳият кўтариладиган, қувноқлик ҳиссиёти қўзғайдиган, баданга ёқимли туйғулар сезиладиган, жинсий яроқсизлик атиги бир минутдан беш минутгача давом этади. Сўнгра фикрлашнинг бузилиши бошланади, ўз ҳаракатини бошқариш қобилияти пасаяди. Нашаванднинг ҳаракатлари аста-секин сусайиб боради, мизғиш бошланади ва у ухлаб қолади. Наркотик эйферия ҳолатининг давом этиши ва оқибати гиёвандлик воситасининг тури ҳамда миқдорига боғлиқ. Уни қайта-қайта қабул қилиш руҳий фароғатдек туюладиган ҳиссиётни келтириб чиқаради, бора-бора унга ўрганиб қолиш одати вужудга келади. Гиёвандликка берилган сари унинг бутун ўй-хаёли шу машғулот билан банд бўлади, мастликни тусаш яккаю ягона орзуга айланади. Бошқа ҳар қандай ҳис-туйғулар ўз моҳиятини йўқотади.

Гиёванднинг психик ҳолати унинг организмида наркотик модданинг мавжудлигига боғлиқ. Шуни айтиш керакки, нашавандликка берилган сари одамнинг вужудида наркотик гиёҳга нисбатан сезгилари тобора сўнади, айрим препаратларни қабул қилиш эҳтиёжи ошади. Бунда, ҳеч шубҳасизки, гиёвандлик воситаларини мунтазам ёки номунтазам истеъмол қилиш, ўша модданинг хусусияти ҳал этувчи моҳиятга эга бўлади. Масалан, қорадори инсон организми ҳолатига қараб бир неча йил мобайнида сақланиши эҳтимол. Шундан сўнг унинг таъсири секин-аста пасая боради, аввал қабул қилинган миқдор жиддий зарар эта бошлайди.

Биз гиёвандликнинг субъектив жиҳатларини мукаммал баён этаётганимизнинг сабаби унинг ниҳоятда хавфли эканлигини, оғир оқибатларга олиб келиши мумкинлигини таъкидлашдир.

Машҳур рус психиатри С. С. Корсаков 1901 йилдаёқ гиёвандлар психикасида енгилтаклик, ёлғон-яшиққа мойиллик, алдашга ўчлик, маънавий бузилиш ҳукм суришини баён этганди. Нашавандлар бирор ишга ярамайдиган бўлиб қоладилар, ақлан заифлашадилар ва тутқаноқ натижасида ҳалок бўладилар. Олимлар фикрича қорадорини лоақал бир марта истеъмол этиш кишида йўқ нарсаларни кўрмоқ, эшитмоқ, сезмоқ ҳолатини, алаҳсирашни, асоссиз рашк ҳиссини вужудга келтиради. Гиёвандлик моддалари кўпроқ қабул қилиниши онгнинг хиралашуви, ҳаяжоннинг тез-тез ўзгариши, фикрлар чалкашуви, қўрқув, атрофдагиларга ёвқараш ҳолатларини келтириб чиқаради. Ана шулар оқибатида жинсий қобилият барҳам топади. Нашавандлик билан узлуксиз шуғулланиш руҳий қўзғалишларнинг фаоллашувига олиб келади, теварак-атрофдаги воқеа-ҳодисаларга қизиқиш камаяди, ҳаяжон сўнади, ақл-идрок бузилади. Маҳорат ва меҳнатга қобилият йўқолади, оилавий алоқалар дарз кетади ва бора-бора у инқирозга учрайди. Ҳомиладорлик пайтида наркотик моддаларни истеъмол қилган аёллардан туғиладиган болалар сокинликдан маҳрум бўладилар, томир тортиш, ҳадеб эснаш, ич кетиши, қусиш, нафас олишнинг қийинлашуви каби оғир дардларга йўлиқадилар. Одатда бундай чақалоқлар икки-уч кунликда ҳалок бўлишади.

Гиёвандликнинг ўзига хос асоратларидан яна бири ёлғизликка мойиллик, маънавий қизиқишни йўқотиш, қорадори сотиб олиш ниятида хатарли йўлларга қадам қўйишдир. Одамнинг наркотик моддага қарамлиги жисмоний ўзгаришларнинг жадал кечишига олиб келади. Бадан терисининг усти оқчиллашади, кўз қорачиқлари кенгаяди, сўлак безларининг чиқиши қийинлашади, юрак уриши тезлашади, мушак тонуси ва қон босими ошади. Чекадиган ёки ичадиган дориси бўлмаган тақдирда гиёванд ўзини касал сезади, ёқимсиз ҳислар пайдо бўлади, яъни сўлаги ёки кўз ёши оқадиган ҳолга тушади, тумов тегади, чучкириш, терлаш, эт увишиши, қалтираш, мушакларнинг таранглашуви авж олади. Қорадорини узоқ муддат давомида қабул қилмаслик ошқозон-ичак системасининг бузилишига олиб келади, томирлар тортиб қолади, тутқаноқ тутади, ҳатто ўткир психоз ҳолати рўй беради.

Наркоманлар учун характерли хусусият шуки, уларнинг ўзлари игна санчган бадан тўқималари қалинлашиб кетади, вена томирлари шамоллайди. Гашиш, яъни наша чекилганда нафас олиш йўлларининг силлиқ пардалари қуриб қолади, ўпка склерози бошланади, мия тўқималари ишдан чиқади. Мехиколик психиатрлар яқинда пайдо бўлган яна бир наркомания тури хусусида хабар бердилар. Бу болалар ва ўсмирларнинг бензин ҳамда эрийдиган бўёқларнинг ҳидини нафас олиш воситасида ичга ютишдир. Бундай моддаларни қабул қилиш юрак фаолиятининг кучсизланишига, нафаснинг сиқилишига, ўпка ва бошқа ички органларнинг яраланишига, шунингдек руҳий қўзғалишларга олиб келиши мумкин. Аниқланишича, бензин ва органик эритмалар қонга тушиши натижасида мия ҳужайралари, буйрак ва жигар тўқималари ҳалок бўлади. Бундай кишилар қисқа муддат ичида ҳеч қандай ишни бажаролмайдиган мажруҳга айланиб қолишлари мумкин. Олимларнинг фикрича, наркоманиянинг бу кўриниши оқибатлари ҳали чуқур тадқиқ этилмаган. Лекин бундай воситаларни қўлланиш гиёвандлар фойдаланадиган бошқа моддалар сингари ниҳоятда хавфли эканлиги аниқ.

Кўриниб турибдики, бундай дардга чалинган шахс бир сонияли «кайф» деб соғлиғидан, меҳнат қобилиятидан, жамиятнинг тўлақонли аъзоси бўлиш имкониятидан ажралади, ҳатто бевақт ўлимга учрайди. Тан олиш керак: бу дардни даволаш ниҳоятда қийин, мураккаб ва у узоқ давом этади, кўп сонли медиклар ҳамда психологлар катта куч-ғайрат сарфлашларини талаб қилади. Беморнинг ўзи бутун маънавий қобилиятини, иродасини сарф этган, оилавий муносабатлар, коллективнинг қараши кўнгилли бўлган тақдирдагина муолажа муваффақиятли кечиши мумкин.

Руҳий жиҳатдан беқарор, ақл-идроки етукликдан маҳрум, асаби бузуқ шахсларни даволаш у қадар яхши натижа бермайди. Айниқса қизлар ҳис-туйғусининг кучлилиги, руҳиятининг ўзига хослиги сабабли уларни даволаш ниҳоятда қийин кечади. Шунинг учун ҳам матбуотда барча врачларга, педагогларга, партия ва комсомол ходимларига, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза этувчи органларга мурожаат қилиниб, наркотик моддаларни яширинча тайёрловчи ҳамда тарқатувчи шахсларга қарши аёвсиз курашиш кераклиги уқдирилмоқда. Айниқса ёшлар ўртасида алоҳида иш олиб бориш керак. Мактабларда, ҳунар-техника билим юртлари, техникумлар ва бошқа ўқув даргоҳларида ҳар бир йигит ҳамда қиз онгига гиёвандликнинг ҳалокатли оқибатлари хусусидаги ҳақиқатни чуқур сингдириш зарур.

Э. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физиология институти лабораториясининг мудири, профессор.

Шанба оқшоми

▲ Дунё халқларининг ширин орзуси.

▲ Само сайёраларининг ҳаракати.

▲ Жасур денгизчи ҳақида.

▲ Шифобахш ичимликнинг хосиятлари.

Ҳикматнома

Тинчлик шарофати

- Тинчлик — фаровонлик рамзи, бахт гултожиси.
- Тинчлик — оналар бахти, оталар саодати.
- Халқ тинчлигини бузган — омон қолмайди.
- Осмон қуёши билан, замин тинчлик билан яшнайди.
- Тинчлик сўзи — энг улуғ сўз.
- Тинчлик билан олам обод.
- Тинчлик — тўкис-тугонлик яратади.
- Ҳамма гўзалликлар тинчликда яратилади.
- Фаровонлик давр — тинчлик маҳсули.
- Тинчлик яшнатади, уруш қақшатади.
- Ҳамжиҳатликдан тинчлик туғилади.
- Тинчлик сўзидан ҳамма бахтиёр.
- Тинчликдан бутун олам мунаввар.

Уруш касофати

- Уруш—бахт-саодатнинг аждаҳоси.
- Тинчлик — гулзор, уруш харобазор айлайди.
- Урушда жасорат билан хиёнат курашади.
- Уруш—ҳаётни қабрга судрайди.
- Шамолни қутиртирган — бўронга йўлиқади.
- Уруш — айрилиқлар, етимлар кўз ёшидир.
- Уруш— тошбағирлик, имонсизлик ва ифлосликларни вужудга келтиради.
- Урушдан ҳатто қурту-қумурсқа ҳам озор топади.
- Уруш —оналар гирёни, оталар фарёди.
- Уруш дунёнинг у чеккасида бўлса ҳам, совуғи келиб туради.
- Бир урушнинг изи — асрларнинг озори.
- Табиат ва инсоният машаққат билан ғояга етказганларни — уруш яксон қилади.
- Тақдирига уруш учраган авлод — умр бўйи унинг юкини кўтаради.
- Уруш ўлдирмаган одамларини ҳам адаштириб, бошқа ўзанларга солиб юборади.
- Уруш — орзу-умидлар кушандасидир.
- Урушнинг ўзидан ҳам, орқасида қолдирган харобазори ёмон.
- Уруш — бахтлар қирғини.

Ветеран педагог Матлуба УЛУҒОВА.

Бу фильмни кўрдингизми?

«Вонг хонимнинг сирлари»

Мазкур картинада саргузашт жанрининг барча элементлари мавжуд.

... Совет кемаси «Иван Бунин» навбатдаги «Сидней —Гонгконг» маршрути бўйлаб сузишни давом эттиради. Экипаж аъзолари кемада тутқич бермас ва сирли Вонг хонимнинг борлигини хаёлларига ҳам келтиришмайди. Кемада, карта ўйини пайтида «қироличa»ни суратга олишга уринган қароқчилардан бири денгизга улоқтирилади. Кема капитанининг иккинчи ёрдамчиси Булат Асқаров тасодифан шу воқеанинг гувоҳи бўлади. Қароқчилар уни уриб, бортдан ошириб ташлайдилар. Бу вақтда Гонгконгда ҳам ғаройиб ҳодисалар кечади. Томпсон Вонг хонимнинг секретарини қўлга олади. Ундан «қиролича»нинг марҳум эри ўғирлаган бойликларини яшириб қўйган орол картаси чиқади. Ўз ҳаётини қароқчиларга қарши курашга бағишлаган Томпсон қизи ва куёвидан ажралади. У ўзи ёлғиз оролга боришга қарор қилади. Чунки Томпсон ўғирланган набираси Александр эвазига катта миқдордаги пулни тўлаши керак эди.

Комиссар очиқ океанда мадори кета бошлаган Булат Асқаровни қутқариб олади ва биргаликда хазинани қидиришга таклиф этади. Кўп қийинчиликлардан сўнг, ниҳоят улар ғорга яширилган хазинани топишга муваффақ бўладилар. Лекин қаҳрамонларимиз саргузаштлари шу билан тугамайди. Улар ҳали бошидан кўп савдоларни кечиришади.

Фильмдаги асосий персонажлардан бири, жасур совет денгизчиси Асқаров образини ажойиб спортчи, бокс бўйича икки бор жаҳон кубоги соҳиби, икки маротаба Европа чемпиони ва Москва олимпиадасида кумуш медалга сазовор бўлган Серик Қўнақбоев талқин этган. Сирли Вонг хоним ролини таниқли актриса Ирина Мирошниченко ўйнаган. Ўрни келганда шуни айтиш керакки, Армен Жигарханян ижросидаги комиссар Томпсон образи ҳар томонлама мукаммал, жозибали чиққан.

Ш. ҲИДОЯТОВ,

СУРАТДА: фильмдан кадр.

Турфа олам

ҒАЙРИ ИХТИЁРИЙ ЧЎМИЛИШ

Шаля посёлкасида истиқомат қилувчи Н. Федосовга совуқ тоғ дарёсида ғайриихтиёрий равишда чўмилишга тўғри келди.

У балиқ овлаб ўтиргани учун орқасидаги шатир-шутур овозга даставвал эътибор ҳам бермади. Қайрилиб қараганида эса бир неча қадам нарида улкан айиқ турганини кўрди. Айиқполвон ҳайқириб, аста-секин унга яқинлаша бошлади. Баликчига қармоғини улоқтириб, муздек сувга сакрашдан бошқа илож қолмади. Аммо айиқ тўхташни хаёлига ҳам келтирмас эди, Н. Федосовга боши билан дарёга шўнғишга тўғри келди. Айиқполвон унинг чўмилишини мириқиб томоша қилиб, ўрмонга қайтиб кетгунича бир неча марта шўнғишга тўғри келди. Омади юрмаган баликчига ҳам уйига қайтишига тўғри келди: совуқ сувда чўмилгандан сўнг шамоллаб қолиш мумкин эди.

ТАХТА УСТИДА КИМЛАРНИ САВАЛАШГАН?

Англияда XVI аср охирида кашандалар ўлим жазосига маҳкум қилинарди — уларнинг боши кесилиб, тишларига сархонали мундштук тишлатган ҳолда, шаҳарликларга ибрат бўлиши учун майдонларга қўйилар эди.

XVII асрда подшо Алексей Михайловичнинг фармонида ёнидан тамаки топилган ҳар бир кишини тамакини қаердан олганини тан олмагунча тахтага ётқизиб савалаш буюрилган эди. Тамаки сотгани учун савдогарлар юз-кўзи аралаш саваланиб, бурунлари кесилар ва узоқ шаҳарларга кўчириб юборилар эди.

ҲАМИРТУРУШ ҲАҚИДА АФСОНА

Қадимги Мисрда хамиртурушнинг кашф этилиши ҳақида ғаройиб афсона бор. Ҳикоя қилишларича кунлардан бир кун қул ўчоққа олов ёқишни унутиб қўйибди, иккинчи қул эса буни сезмай, хамирни ўчоққа жойлаб, тирқишини маҳкам ёпиб қўйибди. Нон пишмай қолибди. Аммо у одатдан ташқари кўринишда: ҳамири ғовак-ғовак бўлиб, ўзгача ҳид таратар эди. Қуллар қайтадан олов ёқиб, уни яна ўчоққа қўйишибди. Мана шундай қилиб, биринчи марта хамиртурушли нон ёпилган экан.

ДАСТЛАБКИ КОММУНАЛ КВАРТИРАЛАР

Тарихий маълумотларга қараганда инсуслар деб аталмиш кўп квартирали уйлар дастлаб қадимги Римда пайдо бўлган. Бундай уйлар Нерон даврида, эрамиздан аввалги 64-йилда бўлган улкан ёнғиндан сўнг айниқса кўплаб қурилган. Бу уйларнинг баландлиги беш қават ва ундан ҳам баланд бўлган.

КИМДИР ЙЎҚОТАДИ, СОФДИЛ КИШИ ЭСА ҚАЙТАРАДИ

Таксидан тушган эр-хотин Чубаковлар машинада сумкаларини, сумканинг ичида эса ҳужжатларини, 500 сўм пул ва яна 7 минг сўмлик аккредитивларини унутиб қолдирганларини сезишганлари ҳам йўқ. Автомашина номерини эса ҳеч ким эслаб қолмабди.

Певекдан Молдавияга отпускага келган Чубаковлар тўхтаган уй қаршисида кечга яқин такси машинаси яна пайдо бўлди. Кишинёв таксомотор паркининг ҳайдовчиси И. Ф. Горчок сменадан сўнг машинада қолиб кетган сумкани топиб, ҳужжатларига қараб, паришонхотир пассажирларни қаерда қолдирганини эслади. Пул ва ҳужжатлар эгасига қайтарилди.

Коинот сирлари

КЕЧА КЕЧАСИ ОЙ ТУТИЛДИ

Осмон сирларидан бири — ой тутилиши, маълумки унинг Ер атрофида айланаётиб, планетамизнинг соясига кириш ҳодисасидир. Қуёш атрофида айланаётган Ернинг конус-дум кўринишидаги сояси Қуёшдан қарама-қарши томонга чўзилади. Ой эса Ер атрофида айланаётиб, баъзан Ер сояси «тузоғига» илинади.

Ойнинг тутилиши, ҳар доим унинг тўла фазасида, яъни тўлиной пайтидагина рўй беради, чунки бу даврда у Ер атрофида Қуёшга қарама-қарши томонда (яъни Ер сояси конуси чўзилган томонда) бўлади. Оқибатда унинг Ерга қараган ярим шари, айни пайтда Қуёшга ҳам қараб, у билан тўла ёритилган, яъни тўлиной кўринишида бўлади.

Қуёш катта ўлчамли ёруғлик манбаи бўлганидан Ернинг сояси икки хил «қуюқ»ликда кўринади, бунда марказий қисмида нисбатан қуюқ-соя ва унинг атрофида ярим соя конуси вужудга келади. Агар Ойгача масофада соя конуси ўқига тик текислик билан кесилса, у соя ва ярим соя доиралари кўринишида бўлади. Соя ва ярим-соялар нинг диаметрлари мос равишда 98 минг ва 175 минг километрни ташкил қилади. Тутилиш бўлаётганда Ой Ер соясини турли йўл билан кесиб ўтиши мумкин. 17 октябрдан 18 октябрга ўтар кечаси кузатилган тўла Ой тутилишида Ой Ер соясини кесиб ўтди.

Бу куни Ой тутилиши, яъни унинг яримсояга кириши, Тошкент вақти билан соат 22 дан 19 минуту 42 секунд ўтганда бошланди ва Ой 1 соату 10 минутча шу қисмда ҳаракатланди. Яримсоя жуда «суюқ» бўлганидек, тўлинойнинг равшанлиги бу даврда деярли камаймади. Соат 23 дан 29 минуту 18 секундда Ойнинг Ер соясига кириши бошланди ва бу пайтдан бошлаб Ойнинг «куйиши» барча учун оддий кўз билан яққол кўринди. Соат 24 дан 40 минуту 56 секунд ўтганда Ой Ер соясига тўла кириб улгурди ва тўқ қизил рангга кирди.

Ойнинг Ер сояси ичида қизил рангга «бўялиши»нинг боиси шундаки, бу пайтда Ойдан туриб Қуёшга қараган киши, унинг Ер билан тўла тўсилганини, яъни Қуёш тутилаётганининг гувоҳи бўлади. Ойдаги кузатувчи шунингдек, Ер атрофи атмосфераси тўқ қизил рангда лаълдек ёнаётганини кўради. Бу ҳодиса узун (қизил рангли) тўлқинли қуёш нурларининг Ер атмосферасидан ўтиши туфайли содир бўлади. Бинобарин «ёнаётган» бу ҳалқа Қуёш нурларидан вақтинча «бенасиб» бўлган Ойни ёритиб, Ердаги кузатувчилар учун алвонранг қилиб кўрсатади. Бу, гўё оқ кийимдаги цирк ўйинчиси қизил фильтр билан жиҳозланган прожектор ёрдамида ёритилганда, томошабинларга қизил рангда товланишига ўхшаб кетади.

Ойнинг Ер сояси чегарасини «бузиб» чиқиши, соат 1 дан 55 минуту 12 секунд ўтганда бошланди ва соат 3 дан 6 минуту 42 секунд ўтганда Ой соядан бутунлай чиқиб улгурди. Ойнинг яримсоя чегарасидан чиқиши эса соат 3 дан 11 минуту 42 секунд ўтганда бошланиб, бутунлай чиқиб кетиши, яъни Ой тутилишининг тугаши — соат 4 дан 16 минуту 18 секунд ўтганда рўй берди.

Юқорида эслатилганидек, охирги бир соатдан кўпроқ вақт ичида (Ой яримсоя чегарасида силжиганда) тўлиной нафис парда ортидан жамол кўрсатгандек бир оз хираро қ кўринди холос.

Ойнинг навбатдаги бу тутилиши, Хабаровск ўлкасининг шимолий ва шарқий районларидан ташқари СССРнинг барча территориясида яхши кузатилди.

М. МАМАДАЗИМОВ,
физика-математика фанлари кандидати, астроном.

Мазали чечак

Кўп кишилар ўз боғ ва балконларини лотин чечаги бўлган настурция билан безашни севадилар. Бу ўсимликнинг истеъмол қилиниши кўпчиликка аён бўлмаса керак. Настурциянинг ватани бўлмиш Жанубий Америкада унинг гулларидан шўрва қайнатадилар, салатлар тайёрлайдилар. Настурциянинг япроқ, гуккуртак ва ғўра мевалари эса тансиқ овқат ҳисобланади.

Олимлар ташвиши

Кейинги вақтда АҚШда яна кактуслар модасига қайтдилар. Агар илгари бу мурувват юзасидан паст ўсувчи кактуслар билан қаноатланилган бўлса, эндиликда эса у гигант дарахтларга ҳам тарқалди. Модага берилганлар магазинга ҳам, бозорга ҳам бормай, тўғридан-тўғри саҳрога ташриф буюрмоқдалар. Бу қайғули факт ташқи муҳитни ҳимоя қилиш билан шуғулланувчи олимларни жиддий ташвишлантирмоқда.

Коинот боғи

Млиевдаги (Украина) икки юз олма дарахтидан иборат бўлган боғ ҳосили ўзига хос сабрсизлик билан кутилмоқда. Гап шундаки, у 1979 йил «Салють» космик станциясида 175 суткалик космик учишда бўлган олма уруғларидан ўстирилган. Ўтган ёзда космик боғдан илк ҳосил ўзиб олинди. У одатдаги дарахтлардагидан 2—3 йил олдин пишиб етилди.

Могамет ХУБИЕВ, Қорачой.

Миниатюралар

КАЙФИЯТ

— Кайфиятинг қалай? — дея сўрашди ишга кетаётган Аландан.

— Ҳали бошлиғим билан учрашганим йўқ, — деди Алан.

РЕСТОРАНДА

Алан ресторанга кирса Шохмирза билан Иммолат шикоят дафтарига нимадир ёзиб ўтиришарди.

— Официант аёл бир соат илгари буюртмамизни қабул қилувди, лекин орадан шунча вақт ўтиб кетди, овқатни олиб келмади. Нақ бўлмаса ухлаб қолишимизга сал қолди, — дея нолишарди.

— Шикоят ёзиб яхши иш қилмабсизлар. Наҳотки официантка сизларни уйғотиб қўймайди деб ўйловдиларинг, — деди Алан.

БИР ЙИЛДАН КЕЙИН ДЕМАДИНГМИ?

Ўқитувчи Макуят Аланни учратиб тўртинчи синфда дарс ўтаётиб панд еб қолганини ташвишланиб гапириб берди.

— Нима бўлди ўзи?

— Доскада ёзаётган эдим, —деди ўқитувчи,— бир ўқувчи биз нима учун коллектив сўзини битта «Л» билан ёзамиз, бешинчи синфда ўқийдиган акам бу сўзни бизлар иккита «Л» билан ёзамиз дейди,— деб сўраб қолди.

— Шунга ҳам ташвишланиб юрибсанми? — деди Алан унинг руҳини кўтариб. —Бешинчи синфга ўтганларингдан сўнг сизлар ҳам иккита «Л» билан ёзадиган бўласизлар!

КИМНИКИГА БОРСАМИКИН?

Исмоил ишдан кейин оғайниларидан бириникига бормоқчилигини Аланга айтди, аммо Қосимникигами, Ўрозникигами боришини ҳал қилолмадим, —деди.

— Менга қара, буни ўзинг биласан. Уларнинг ҳар иккаласи ҳам хурсанд бўлади, —деди Алан. —Бири йўқлаб борганингга, иккинчиси эса кетганингга...

Т. УНАБОЕВ таржимаси.

«Тошкент оқшоми»нинг ҳажв дафтаридан

МАҚТАНЧОҚ, ҒИЙБАТЧИ ВА ГИНАХОНЛАРГА

Ўтказдингми мақтаниб вақтинг,
Гинага сарф қилдингми умринг.
Йўқолмаса ғийбатда нақдинг,
Бўлмасмиди ҳаётда ўрнинг!

УЧАР

Билгач узоқлигин қиз борар
манзил,
Бир учар ишқ изҳор қилди
поездда:
Ишон, тўй қиламиз тезда,
беҳазил...
Сўнг билдирмай тушиб қолди
разъездда.

НИҲОЯТ УЧРАШДИК

Дўстим, тасодифга тўладир
ҳаёт,
Учрашдик ниҳоят ўн йилдан
кейин.
Икки оғиз сўзда тугади суҳбат.
Сен билан гаплашиш оғир ва
қийин.
Наҳот қалбинг бўлса шунчалар
бўм-бўш.
Мисоли занглаган қуп-қуруқ
идиш?..

Қамбар ЎТАЕВ.

Ҳайвонот оламида

Мослашиш сири

Фрунзелик аёл Қирғизистон ССР Фанлар академиясига ўз уйи ва қўшниларининикида яқиндан буён ғалати калтакесаклар пайдо бўлганлиги ҳақида хабар берди. Маълумотга олимлар қизиқиб, осойишталикни бузаётганлар Туркистон ингичка оёқли чеккони эканлигини аниқладилар.

Қирғизистонда бундай калтакесаклар учратилмаган эди. Улар тарқалган энг яқин ер беш юз километр олисликда — Тожикистон тоғ тизмалари ортидаги территорияда. Бу безарар калтакесаклар Қирғизистон пойтахтининг бутун бир кварталларини эгаллаб олган экан. Уларнинг ўзига хос оёқ тузилиши девор ва ҳаттоки шифтлар бўйлаб бемалол ҳаракатланиш имкониятини яратади.

Насл ва заҳар олинади

Фрунзе зоокомбинати овчилари Сибирь ботқоқликларига тўрт-беш минг дона қора илон овлаш учун отландилар. Улар серпентарияга келтирилиб, олти-етти мингга қадар илон болалари олинади. Шундан сўнг илончалар ўз юртларига қайта жўнатилади, ота-оналари эса серпентариянинг маҳсулот олиш манбаини тўлдиради. Бу ерда йилига медицинада қўлланиладиган 500 граммгача қуруқ заҳар олинади.

Ҳар тўғрида

Чой— кариесга қарши

Кўпгина мамлакатларнинг олимлари кариес касаллигига қарши ҳозирча самарасиз бўлса-да, қатъий иш олиб бормоқдалар. Бироқ вақти-вақти билан баъзи умидвор натижалар пайдо бўлади. Масалан, гамбурглик икки врач чойнинг тишлар ҳолатига таъсирини тадқиқ қилдилар. Уларнинг хулосаси: чой мухлислари кариес хасталигидан камроқ ташвишланишлари мумкин, деган мазмунда бўлди.

Врачларнинг фикрига кўра, тишларнинг кавак бўлишига қарши мустаҳкамлигини ошириш учун кунига икки-уч пиёла чой ичишгина кифоя. Чойнинг таркибида баъзи бир хил флуоридлар мавжуд бўлиб, улар чойхўрликдан сўнг организмда бир миллиграммдан иборат бўлган кундалик зарур дозани ташкил этади.

Мерганлик витаминлари

Швейцариялик врачлар тўплаган маълумотларига кўра, В группасидаги витаминлар кўриш қобилиятини яхшилайди. Мерганлик мусобақаларининг барча турларида қатнашиб, бир неча муддат B^1, B^6 ва B^{12} витаминларини кўпайтирилган миқдорда қабул қилган спортчилар, плацебо (ҳеч қандай таъсир этмайдиган фаразий препаратлар) қабул қилган мерганларга нисбатан ўн фоиз юқори очко олишга муваффақ бўлганлар.

Ф. ОРИПОВ тайёрлаган.

ЧЕКИШДАН ОЛДИН ТЕЛЕФОН ҚИЛИНГ

Швейцариянинг Цюрих шаҳрида рак касаллигига қарши лига ўз фаолиятини бошлади. Лиганинг махсус телефони туну-кун узилмай, чекишнинг кофар зарари ҳақида телефон орқали суҳбат ўтказади ва чекишдан қандай қилиб қутилиш тўғрисида маслаҳатлар беради.

КОПТОК ҚАНДАЙ ПАЙДО БЎЛГАН?

Бундан 2000 йил аввал римлик гимнастика ўқитувчиси Атциус гўшт дўкони ёнидан ўтаётиб, бузоқнинг ички пардасини кўриб қолди. Уни ҳаво билан тўлғазиб осиб қўйишганди. Пуфак шамолда тебраниб деворга тегиб, яна орқага сапчирди. Атциус пуфакни сотиб олиб, устига чарм қоплади. Ерга отган эди, тез сапчийдиган коптoк пайдо бўлди-қолди. Бу чарм тўпнинг туғилиши эди.

Замонлар ўтган сайин коптоклар ҳам ўзгариб, такомиллаша борди. Ҳозир ҳар бир спорт ўйинига турли тўплар яратилган: футбол, волейбол, баскетбол, гандбол, теннис ва ҳоказо тўплар.

МАҚОЛЛАР ХОНАДОНИ

Куба ёзувчиси Томас Альварес де Лос Риоснинг Санкти-Спириус шаҳридаги уйини мақол ва маталлар хонаси дейиш мумкин.

68 ёшли ёзувчи бу мақол ва маталларни лой плиталарига ёздириб, кулолчилик тандирида пишириб йиққан эди. Ҳозир ёзувчи хонадонига 2000 га яқин ана шундай кулол плиталари намойишга қўйилган.

С. ҒАФУРОВ тайёрлаган.

«Вой, ким келди экан?» Ҳ. Мирзакаримов фотоэтюди.

Келинг, бир кулишайлик

ХАНДАЛАР

— Ойи, нега келинлар оқ кўйлак кийишади,— сўради бола.

— Чунки, оқ ранг бахтиёрлик рамзи, —деди она.

— Ҳимм, — деди бола қошларини чимириб, — куёвлар нима учун қора костюм кийишлари сабабини энди тушундим.

***

— Янги бошлиқ келгандан кейин ишлар анча юришиб кетгандир?

— Ҳа, юришиб кетганда қандоқ. Мажлислар сони 5 баробар ошди.

***

— Эринг кўринмайди, Сантал?

— Юраги чатоқ, касалхонага ётди.

— Нима, касалванд эканми?

— Йўқ, тўйимиздан кейин шу дардга чалинди.

***

— Шодивой, чўнтагингда бир сўм пулинг бор. Унинг саксон саккиз тийинига бир килограмм қанд олдинг. Қанча пулинг қолади? — сўради ўқитувчи.

— Бир тийин ҳам қолмайди.

— Нега?

—Сиз ҳам Юлғичвой акадан қанд олиб кўринг, биласиз.

***

— Илҳом, —деди ўқитувчи,— шундай битта сўз айт, унда бир неча унли ҳарф бўлсин.

Илҳом ўрнидан туриб қичқириб юборди:

— Гоол!

И. ҚОБИЛОВ тўплаган.

Семиз одамлар лагери

Венгрияда семиз одамлар учун махсус лагерь очилди. 120 семиз эркак ва аёллар 2 ҳафта мобайнида озишга ёрдами тегадиган парҳез таомлар истеъмол қилиб, гимнастика машғулотини бажаришади.

Лагерда 5 маҳал овқат берилади, аммо уларнинг калорияси паст бўлади. Бир кунда дам олувчилар 1200 калорияга тенг бўлган озиқ-овқат истеъмол қилишади.

Лагерда дам олишдан мақсад, албатта озиш бўлмай, рационал овқатланиб, соғлиқни мустаҳкамлайдиган, соғлом турмуш тарзи ўтказишга одатланишдан иборат.

Куз лавҳалари

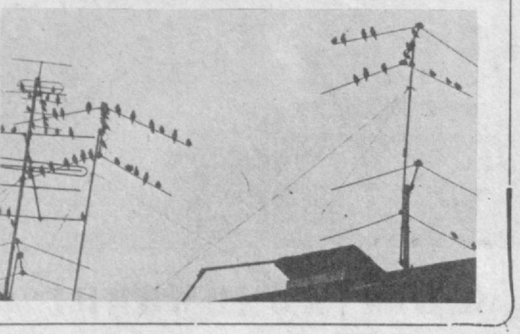

◎ Олтин кузнинг ёқут ғунчалари.
◎ Ёмғир дурлари — ҳавога дарпарда.
◎ Иссиқ мамлакатларга учиш тараддуди.

Р. Шарипов фотоэтюдлари.

Бувижон, ўқиб беринг

Қўзиқорин қўшиғи

Бодраб чиқсак бир кунда,
Қуёш дейди: «Оппоғим».
Нақ қўзининг қорнидай
Оқ, қўнғирдир қалпоғим.
Қовурсанг, қўй гўштиман,
Ҳамма суйиб ейишар,
Мазахўрак бўлганлар,
«Қўзидумба» дейишар.
Терсанг, аниқ туслаб тер,
Ўтолмайман раъйингдан.
Нобопини келтириб,
Дакки ема ойингдан.

Жўрабой КУРАШОВ.

Ҳаракатда баракат

Ҳаракатда — баракат,
Бобожоним сўзлари.
Тўқсон ёшга етса ҳам,
Ҳамон тетик ўзлари.
Доим юрар пиёда,
Юришлари боладай.
Уйғонади тонг билан,
Ёноқлари лоладай.
Ҳаракатчан кишининг
Жони-тани соғ бўлар.
Йўлиқмас касал-иллат,
Дейди, кўнгли чоғ бўлар.
Меҳнатсевар одамнинг
Ишининг кўп ривожи.
Саломатлик меҳнатда,
Инсон ҳаёт гултожи.
Ҳавас қилиб ҳар доим,
Ёнида юргим келар.
Ўсиб тезроқ улғайсам,
Бобомдай бўлгим келар.

Саодат ТОЖИ.

«Светофор» қўшиғи

Днепропетровск область қўғирчоқ театри М. Азовнинг «Светофорлар қўшиғи» мусиқали ҳикояси билан Тошкентдаги гастролларини бошлади. Бу пьеса ёш томошабинларни йўл ҳаракати қоидалари билан оммабоп шаклда таништиради. Ўзбекистон ССР Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг ходимлари ҳам болалар билан бирга премьерага келдилар. Улар шу спектакль бўйича фильмни суратга олиш ниятидадирлар. Сўнгра ана шу фильм республика мактабларида кўрсатилади.

Днепропетровск театрининг постановкалари бир қанча саҳналарда — маданият саройлари ва клубларида қўйилади. Яқинда ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлайдиган бадиий коллективнинг репертуарида С. Экзюперининг «Кичкинтой шаҳзода» ва П. Бляхининнинг «Қизил шайтончалар», А. Гайдарнинг «Мальчиш-кибальчиш» ва Н. Лексовнинг «Чапақай» инсценировкалари, Л. Браусевичнинг «Ял-ял ёнган елканлар» ва «Гаврош» спектакллари бор.

Днепропетровск театри коллективи бу гал тошкентлик томошабинлар билан иккинчи марта учрашмоқда. Театр илк бор Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистонда бўлган эди. Айни шу кунларда бизнинг республика қўғирчоқ театримиз ҳам Днепропетровскда томошалар кўрсатмоқда.

Н. ПОЛЯНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —18/X да **Флория Тоска**, 19/X да **Золушка** (12.00), **Зебуннисо** (премьера, 19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 18/X да **Келинлар қўзғолони**, 19/X да **Бой ила хизматчи** (12.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—18/X да **Хотинимнинг эри**, 19/X да **Тўйқуш-боёқиш** (15.00), **Ҳийлаи шаръий** (19.00).

КИНО

18 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КИМ ВА ҚАНДАЙ»— **Санъат саройи** (16, 18.30, 20.40; телефоно 44-21-34), **Ватан** (18, 21.00; телефон 75-54-39), **Қозоғистон** (17, 18, 20.00; телефон 35-24-92), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (16, 18.30, 21.00).

«ОЛТИН ЛАНГАР»ЛИК БАРМЕН» — **Нукус** (17, 19, 20.40), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда).

«ВОНГ ХОНИМНИНГ СИРЛАРИ» — **Восток** (16, 18, 20, 21.30, телефон 91-14-61).

«ҚАДИМИЙ РУСЬ»— **Искра** (17.15, 20.00), **Лисунов номли** (17, 20.00; телефон 96-34-02).

«ҚАНОТЛАР ВА ЙЎЛЛАР»— **Чайка** (телефон 77-06-20).

«НАҚ ЮРАГИГА» — **Москва** (телефон 33-05-01).

«КИТ ҚОРНИДА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (телефон 78-47-25).

19 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КИМ ВА ҚАНДАЙ» —**Санъат саройи** (10.30, 13, 16, 18.30, 20.40; телефон 44-21-34), **Ватан** (12, 15, 18, 21.00; телефон 75-54-39), **Қозоғистон** (12, 14, 15, 17, 18, 20.00; телефон 35-24-92), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

«ОЛТИН ЛАНГАР»ЛИК БАРМЕН»—**Нукус** (10,30, 12, 13.30, 15, 17, 19, 20.40), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда).

«ВОНГ ХОНИМНИНГ СИРЛАРИ» —**Восток** (10.30, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30; телефон 91-14-61).

«ҚАДИМИЙ РУСЬ» —**Искра** (11.45, 14.30, 17.15, 20.00), **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 96-34-02).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—**Тошкентда биринчи марта «ЙИРТҚИЧ ҲАЙВОНЛАР» аттракционининг гастроллари** (19.30).

◎◎◎ реклама ◎◎◎ эълонлар ◎◎◎ реклама ◎◎◎

«Олтин юлдуз» бальзами

ТОШКЕНТ ШАҲАР ДОРИХОНАЛАР БОШҚАРМАСИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ВА ДАВОЛАШ-ПРОФИЛАКТИКА МУАССАСАЛАРИГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ,

ДОРИХОНАЛАРДА
«ОЛТИН ЮЛДУЗ» БАЛЬЗАМИ ПРЕПАРАТИ МАВЖУД.

Мазкур бальзам Вьетнам Социалистик Республикасида тайёрланган.

«Олтин юлдуз» бальзами илмий усул билан Вьетнам олий нав эфир мойларидан тайёрланган. Унинг таркибига эвкалипт чиннигул, ялпиз мойи, долчин мойи, хушбўй кислоталар ва бошқа ўсимлик маҳсулотлари киради. Улар тери ва шиллиқ парда нерв толаси учларини қўзғаш хусусиятига эга. Эфир мойидан азалдан кенг фойдаланиб келинади. Масалан, ялпиз мойи совуқ сезги рецепторларини қўзғайди, яъни унинг «совутиш» таъсири оқибатида оғриқ пасаяди.

Бальзамни терига суртиш тана юзасида жойлашган томир йўлларини кенгайтиради, баданга иссиқлик югуради ва терида ҳамда тери ости тўқималарида қон айланиши яхшиланади.

Бальзам бўғим касалликларида, мушаклар яллиғланганда, мия оғриғи, бел оғриғи, бод, мигрень, спортдаги жароҳатланишларда қўлланилади.

Бош оғриғи, бош айланиши, шамоллаш, грипп, денгиз касаллигини даволашда «Олтин юлдуз» бальзами юз пинг чекка ва пешона ҳамда бўйиннинг орқа сиртига, қулоқлар тугмачасига суртилади. Бальзамдан бош суяги ва юз нервлари шамоллаганда, бўйин остеохондрозида оғриқни қолдириш учун, шунингдек, тананинг оғриқ сезилаётган жойидаги терига суриб фойдаланиш мумкин «Олтин юлдуз» бальзами енгил қўзғовчи таъсир кўрсатади, шунинг учун ундан бурун яллиғланиш касалликлари, томоқ ва қулоқ шамоллаши касалликлари вақтида терининг юмшоқ қисмларига суртиб фойдаланиш мумкин. Агар тумов вақтида бурун қаваги, устки лаб тепасидаги терига бальзам суртилса буруидан нафас олиш енгиллашади. Бальзам қўшиб буғ билан ингаляция қилиш балғамни кўчиради, оғир трахеит, бронхит билан оғриган кишиларда овоз хириллашини йўқотади. Ингаляцияни катта дозаларда кунига камида 3 маротаба такрорлаш шиллиқ пардани қуритади ва унинг нервларини қўзғайди. Ингаляцияни гугурт донасининг бошчаси катталигидаги бальзамни кофейник ёки чойнакдаги усти ёпиқ қайноқ сувдан фойдаланган ҳолда ўтказиш мумкин.

Чиннигул эфир мойи ҳуркитиш хоссасига эга бўлгани учун бальзамдан чивин ва бошқа ҳашаротларнинг чақишида фойдаланиш мумкин. Бунинг учун чивин чаққан ерга бальзам суртиш ёки уни енгилгина артиш ҳам мумкин. «Олтин юлдуз» бальзами кишига бардамлик бахш этади, асабийликни сусайтиради ва чарчоқни ёзади.

Бу дори уй аптечкасида ҳамма вақт сақланиши шарт, яъни эфир мойи сира эскирмайди, бузилмайди ва у узоқ вақт сақланади. «Олтин юлдуз» бальзами қуёш нури тушиб турган ердан ҳоли бўлган салқин жойда, қопқоғи яхши беркитилган банкачаларда сақланиши керак.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

40-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АСБОБЛАР ВА РАДИОАППАРАТУРАЛАР МОНТАЖЧИСИ, ПРОГРАММАЛИ БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРДА ИШЛОВЧИ ТОКАРЬ, ТЕХНИКА НАЗОРАТИ БЎЛИМИ КОНТРОЛЕРИ, ЭЛЕКТРОМОНТЕР, ШИША ВА БИЛЛУР БУЮМЛАРГА САЙҚАЛ БЕРУВЧИ, ХИЗМАТЧИ-КОНСТРУКТОР, ТЕХНОЛОГИЯ УСКУНАЛАРИНИ СОЗЛОВЧИ-СЛЕСАРЬ, ТЕХНОЛОГИЯ УСКУНАЛАРИНИ СОЗЛОВЧИ.

Ўқишга 8-10 синф ҳажмида маълумотлилар қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати— 1, 2, 3 йил.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганлар бепул овқат, дам олиш кунлари ва ҳар куни кийиладиган кийимлар билан, ўрта маълумотлилар эса 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

Токарлик ихтисоси бўйича ўқиётган ўқувчиларга диплом олди практикаси даврида қўшимча 20 сўмдан 42 сўмгача стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамда диплом олди практикасида ўқувчилар ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртида спорт секциялари, «ЭЛЕКТРОН» вокал-чолғу ансамбли, «ЁШЛИК» киностудияси, «РОМАНТИК» дискоклуби ва ихтисослар бўйича тўгараклар мавжуд.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ, АЛОҚА-ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ, ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ ҲАМДА МОСКВА ВА ЛЕНИНГРАД АЛОҚА ИНСТИТУТЛАРИГА ЎҚИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти 106-уй. Телефон 45-47-35.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ТУРИСТ

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАР БЎЙИЧА

САЁҲАТГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЛАЗАРЕВСКОЕГА (Сочидан 20 километр масофада), **«ЗАРНИЦА» ЁКИ «ДРУЖБА» ДАМ ОЛИШ БАЗАСИГА— 5-25 ноябрь кунлари. Путёвка баҳоси 278 сўм; 26 ноябрь-16 декабрь, 17 декабрь-1 январь кунлари. Путёвка баҳоси 261 сўм.**

ЕВПАТОРИЯГА — **6-25 ноябрь кунлари** (хусусий сектор), **Путёвка баҳоси 303 сўм; 6-25 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 282 сўм.**

ЖЕЛЕЗНОВОДСККА —**6-22 ноябрь кунлари** (хусусий сектор). **Путёвка баҳоси 227 сўм.**

ЕССЕНТУКИГА — **4-23 ноябрь кунлари** (хусусий сектор). **Путёвка баҳоси 254 сўм.**

ПИЦУНДАГА— **3-22 ноябрь кунлари** (хусусий сектор). **Путёвка баҳоси 285 сўм.**

СОЧИГА —**23 октябрь-12 ноябрь кунлари** (хусусий сектор). **Путёвка баҳоси 296 сўм.**

СОЧИГА («Весна» туристик комплексига, иссиқ сувли бассейн мавжуд) —**4-23 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 258 сўм.**

НАРВА-ПАНЕВЕЖИСГА —**7-17 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 264 сўм.**

ТРАКАЙ-УТЯНО-БИРШТОНАСГА — **7-21 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 287 сўм.**

ШЯУЛЯЙ-ПАЛАНГАГА — **21 ноябрь-3 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 347 сўм.**

КАУНАС-КЛАЙПЕДА-РИГАГА —**23 ноябрь-8 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 328 сўм.**

АЛАГИР-НАЛЬЧИККА — **31 октябрь-14 ноябрь кунлари. Путёвка баҳоси 260 сўм; 28 ноябрь-12 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 228 сўм.**

ЕРЕВАН-ЦАХНАДЗОРГА — **24 октябрь-7 ноябрь кунлари. Путёвка баҳоси 250 сўм; 10-24 ноябрь кунлари. Путёвка баҳоси 234 сўм; 30 ноябрь-14 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 250 сўм.**

СВЕТЛОГОРСККА (Калининград области пансионати) **—29 ноябрь-8 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 261 сўм.**

ИВАНОВО-МОСКВАГА — **14-28 ноябрь кунлари. Путёвка баҳоси 363 сўм.**

СУЗДАЛЬ-ИВАНОВОГА — **8-12 декабрь кунлари. Путёвка баҳоси 332 сўм.**

Путёвка баҳосига—самолётда бориб-келиш, овқатланиш, яшаш ва экскурсия хизмати ҳақлари киритилган.

Путёвкаларни қуйидаги адресдан сотиб олиш мумкин: 700078, Тошкент шаҳри, 78-алоқа бўлими, Парадлар хиёбони, 5-уй. Телефон 39-13-12.

«0—65» телефони шарофати

АГАРДА СИЗ «ХИМЧИСТКА» ФАБРИКАСИ УСТАЛАРИНИ УЙГА ТАКЛИФ ЭТИШ НИЯТИДА БЎЛСАНГИЗ БУНИНГ УЧУН «0-65» ТЕЛЕФОНИ РАҚАМЛАРИНИ ТЕРИШ КИФОЯ.

ГИЛАМЛАР ВА ПАЛОСЛАР, ДИВАНЛАР, КРЕСЛОЛАР ҲАМДА СТУЛЛАР «ЭЛЕКТРОШАМПОН» МЕТОДИ БИЛАН ТОЗАЛАНАДИ.

Уй буюмлари, жиҳозларини куяга ва ҳар хил бактерияларга қарши ишлов бериш уларнинг путурдан кетишининг олдини олади ва айни чоқда дезинфекциялайди.

ТОЗАЛАШ БАҲОСИ:
ГИЛАМЛАР—1 кв. м. учун 85 тийин.

КРЕСЛО — 1 донаси 1 сўм;

СТУЛЛАР — 1 донаси 50 тийин;

ДИВАН — 3 сўм.

КУЯГА ҚАРШИ ИШЛОВ БЕРИШ БАҲОСИ —1 кв. м. учун 50 тийин.

УЙГА ЧАҚИРИШ УЧУН ҚЎШИМЧА ҲАҚ — 50 тийин;

БУЮРТМА ТЕЗ БАЖАРИЛГАНЛИГИ УЧУН — барча ишлар қийматининг 50 проценти.

Ташкилотлардан пул ўтказиш йўли билан, ҳақ тўлаш шарти билан заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ «ХИМЧИСТКА» ФАБРИКАСИ.

РЕСПУБЛИКА

САТИРА ТЕАТРИ

(Ўзбек давлат «Ёш гвардия» драма театри биносида)
20, 27 октябрь соат 19.00 да
А. Қаҳҳор

«ТОБУТДАН ТОВУШ»
(Икки пардали сатирик комедияси).
Билетлар сотилмоқда.
Адрес: Уйғур кўчаси, 2-уй.

ҲУРМАТЛИ ФОТО ВА КИНОҲАВАСКОРЛАРИ!
«СВИТЯЗЬ»

Оптика асбоблари ремонти ва прокати ҳамда кино аппаратлари ремонти ательеси.

СССРда ишлаб чиқарилган барча маркадаги аппаратураларни кафолатли ремонт қилади ва

ТЕХНИКА ХИЗМАТИ КЎРСАТАДИ

Ателье шунингдек ташкилотлар ва корхоналарнинг ана шундай буюмларини пул ўтказиш йўли билан ремонт қилади.

«РАССВЕТ» Марказий реклама савдо ташкилоти.

«ЛОЛА»

Бу парфюмерия — косметика термаси зеболик яратувчи воситалардир. «ЛОЛА» термасида атирлар, одеколон, тиш пастаси, қўл учун крем, қутичали упа, шампунь бор.

ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯ ФАБРИКАСИ.

Спорт ва қишки истироҳат учун

«УЗСПОРТТОРГ»
МАГАЗИНЛАРИ

Қишки дам олиш ишқибозлари диққатига қуйидаги
СПОРТ БУЮМЛАРИНИ
ҲАВОЛА ҚИЛАДИ:

хоккей клюшкалари, спорт югуриш ва слалом чанғилари, чанғи таёқчалари ва чанғи маҳкамлагич ченалар, снегокатлар («Аргонавт»), шунингдек, тоза жун ва жун аралашган спорт костюмлари, курткалар, жинси ва вельвет шимлар, курткалар (болонья газламасидан тикилган).

«УЗСПОРТТОРГ» РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО ИДОРАСИ.

Кашандалик ярамас одат

ВРАЧЛАР КАШАНДАЛИКНИ «XX АСР ВАБОСИ» ДЕБ АТАМОҚДАЛАР. ОЛИМЛАРНИНГ АНИҚЛАШЛАРИЧА ЧЕКУВЧИ КИШИЛАРНИНГ 85 ПРОЦЕНТИ УНИНГ НАҚАДАР ХАВФЛИ ЭКАНЛИГИНИ БИЛМАС ЭКАНЛАР.

Чекиш кишини камолот ёшида муккайтириб қўяди, юрак, ўпка, ошқозон касалликларига дучор қилади. Статистика маълумотларига эътибор беринг: ер юзида бир миллион кишига ҳисоблаганда 50 йилда бир марта авиация ҳалокатида ўртача бир марта ўлим юз беради. Автомобиль ҳалокати бўйича ҳар 2—4 ойда бир миллион кишидан битта ўлим юз беради,

Чекиш оқибатлари натижасида эса бир миллион киши ҳисобида ҳар 2—3 кунда битта ўлим содир бўлади.

КАШАНДАЛАР, ЯХШИЛАБ ЎЙЛАБ КЎРИНГИЗ! СИЗНИНГ САЛОМАТЛИГИНГИЗ ВА ҲАЁТИНГИЗ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА.

ШАРБАТ—ЭНГ ЯХШИ ИЧИМЛИК!

МЕВА ВА САБЗАВОТ ШАРБАТЛАРИ ИНСОН ОРГАНИЗМИГА КЕРАКЛИ БЎЛГАН МИНЕРАЛ ТУЗЛАР ВА МОДДАЛАР МАНБАИДИР.

Шарбатлар касалликларнинг олдини олиш билан бирга, айни чоқда даволашда қўл келадиган шифобахш воситадир.

Айниқса болаларга шарбатлар керак. Болага ҳар куни нонуштага, тушлик ёки кечки овқатга бир стакан шарбат берилса, улар бардам ва соғ-саломат бўлишади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АГРОСАНОАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ МЕВА ВА САБЗАВОТ МАГАЗИНЛАРИ ОЛМА, ОЛХЎРИ, ЎРИК. ШАФТОЛИ, ПОМИДОР ШАРБАТЛАРИНИ ХАРИДОРЛАРГА ТАВСИЯ ҚИЛАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АГРОСАНОАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ (телефон 56-34-12).

«ЮБИЛЕЙ»

МАРКАЗИЙ

СПОРТ ЗАЛИДА

СССР Биринчилиги учун Биринчи лига командалари ўртасида

ХОККЕЙ

25-26 октябрь соат 17.00 да

«БИНОКОР» (Тошкент) — «СИБИРЬ» (Новосибирск)

Билетлар «Юбилей» марказий спорт зали кассасида сотилмоқда.

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77—администратор; 46-03-12, 46-70-31 —касса.

Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги 248-ўрта мактаб томонидан **Шамсиева Феруза Жаббаровна** номига берилган 980643 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 59-ўрта мактаб томонидан **Юсупов Анвар** номига берилган 733306 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 196-мактаб томонидан **Холметова Шозода Нуралиевна** номига берилган 735285 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95; 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р—08367. Газета якшанбадан ташқари ҳар куни, бир йилда 300 марта чиқади. Тиражи — 50.381. Б— 2112. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.